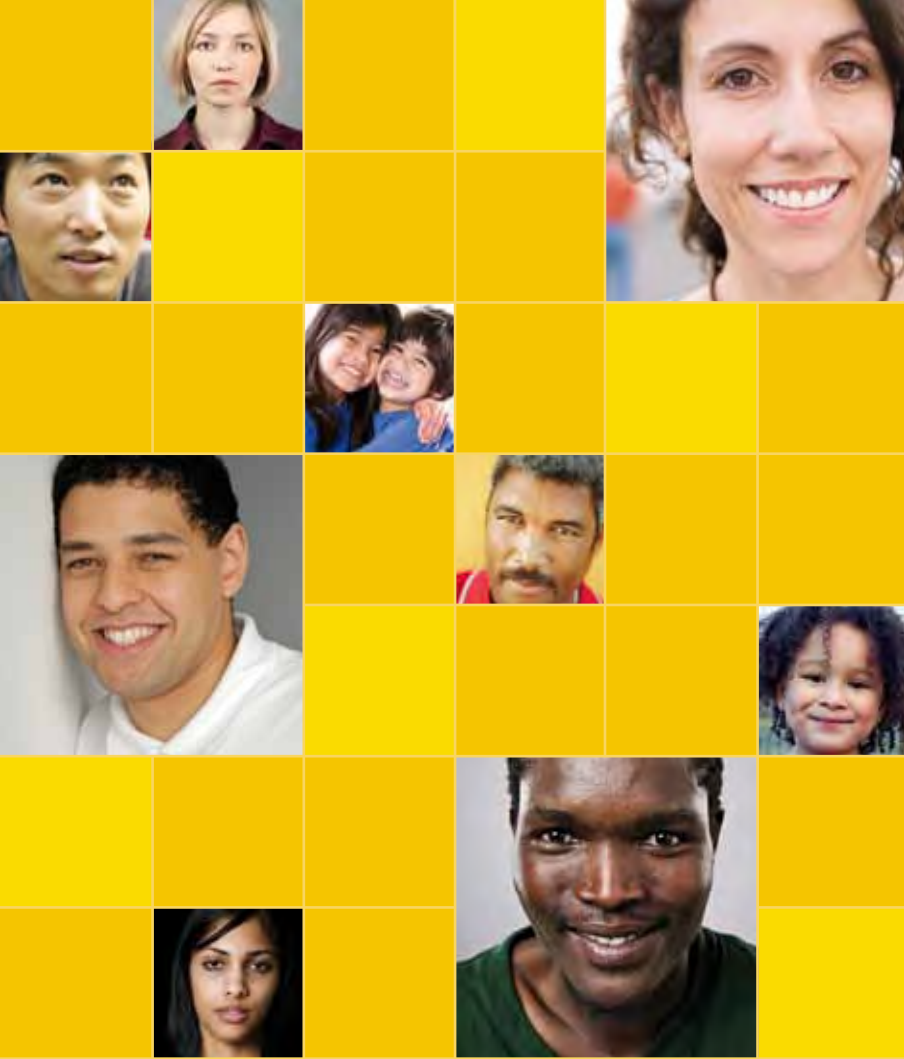

Belçika' da yaşamak

**Brüksel ve Wallon (Wallonie)
bölgesine yeni gelenler
için rehber**

Nasıl işliyor?

Bölümleri belirten renk ve resim.

Bölüm başlığı.

Belçika'ya yeni geldim. Yapılması gereken acil işlemler nelerdir?

En önemli, Belçika'daki statünüzü bilmek, oturum izni alıp alamayacağınızı ve oturum için hangi şartların gerektiğini öğrenin.

Her durum kendine özgüdür ve işlemler karşı olabilir.

Yeni gelenler rehberlik servisine durumunuzu anlatarak en kısa zamanda fikir alınız (-bilgiler-tavsiye bölümüne bakınız).

Oturum izninin verilmesine kim karar verir?

Çoğunlukla, Yabancılar Şubesi (İçişleri Federal Kamu Hizmetine bağlı) Belçika'da kalıp kalmayacağınıza karar verir. Bazen, belediye sizin muhatabınız olacaktır ve Belediye'nin bürolarına oturum izni istemek için gelmeniz gerekecektir. Bazen ise başvurunuzu doğrudan Yabancılar Şubesine yapmışsınız.

Pasaportunuz ve oturumunuzu yoksa, «acil yardım» hizmetine hakkınız vardır.

Oturum izninin geçerlilik süresi nedir? Ne zaman yenilemek gerekir?

Belçika'da kalmanıza izin veren olumlu bir karar alınması durumunda, elinize geçen belge, genellikle kısa zamanlı olacaktır (muhimlemen yenilenmelidir).

Önemli! Oturum izninin geçerlilik tarihinin bitiminden en az 45 gün önce, oturum izninizi yenilemek için Belediye idaresine başvurunuz.

Dikkat: birçok işlemden, verilen ilk belge Belçika dışında seyahat etme hakkı vermez. Pasaportunuzun tarihinin geçerli olması gereklidir. Konuyla ilgili bilgi almanız önerilir.

Belediye'ye de kaydolmalı mıyım?

Evet, her durumda, bir konuta yerleşir yerleşmez kaydolmanız için Belediye idaresine gitmelisiniz.

Bu işlem, ülkeye girişinizden sonraki en geç sekiz gün içinde gerçekleştirilir. Kayıt başvurunuz işleme alındıktan sonra, mahalle polisi belirttiğiniz adreste oturup oturmadığınızı kontrol etmeye gelecektir.

İdari

→ Belediyelerin büyük bir kısmının, çok sayıda faydalı bilgi veren internet siteleri vardır. Pratik bilgileri kontrol etmek ve gelmeden önce bu bilgileri öğrenmek için belediyeyi telefonla aramanız da mümkündür.

İdari işlemler gerçekten önemli midir?

Çağrı (celep) belgelerine, postalara, İdare ve Kamu Kuruluşların çağrılarına zorunlu olarak yanıt vermeniz gerekir.

Süreler (délais) ya da vadeler (échéances) bir işlemi belirli bir tarihten önce yapmanız gerektiğini belirtir. Belirtilen tarihe kesinlikle uymak zorundasınız ve size çağrı (celep talebi) yapıldıysa şahsi olarak kendinizin gitmesi gerekir. Şayet bunu yapmazsanız, ceza teklisiyle karşılaşabilirsiniz. Hatta, Belediye kayıtlarından bile silinebilirsiniz, oturumunuzu ve hatta oturum hakkınızı da kaybedebilirsiniz.

Önemli bilgilere taahhüt olarak göndermeniz tavsiye edilir.

Bu işaret bir konu ya da bir tavsiye hakkında dikkatinizi çeker.

Bu işaret pasaportu ve oturum izni olmayan kişileri ilgilendirir.

Bu önemli bir bilgi olduğunu bildirir.

Bu işaret sizi daha fazla bilgi edinebileceğiniz kuruluşa ya da internet sitesine yönlendirir.

Bu sözcük bu kitapçığın sonunda bulunan terimler sözlüğünde açıklanmıştır.

İçindekiler

Önsöz.....5

Kullanım kılavuzu.....6

	Temel haklar	7
	Belçika	13
	Yönetim	17
	İş	21
	Konut	27
	Sağlık	34
	Eğitim	39
	Aile	47
	Toplum	53
	Para	57
	Bilgiler-tavsiyeler	61

Terimler sözlüğü.....67

Belçika'da yaşam!

Yeni bir topluma uyum sağlamak ve toplumda yerini bulmak birçok şeye meydan okumayı gerektirir.

Vardığınız andan itibaren, birçok değişiklikle yüzleşecek ve şüphesiz yepyeni deneyimler yaşayacaksınız.

Bütün Belçikalılar gibi, toplumsal yaşamımızı düzenleyen bir dizi kuralları takip etmeye yönlendirileceksiniz. Aynı zamanda, topluma « yeni katılanlara » yönelik olan, idari zorunluluklar Fransızca dil yeterliliği, sosyal hakların açılması, gelişinizden önce edinmiş olduğunuz mesleki yeteneklerin onaylanması v.b. gibi özel bir dizi işleme tabi kalacaksınız.

Bu nedenle, Brüksel'de olduğu gibi Wallonie'de de çoğunlukla yerel kamu servisleri ve kuruluşların işbirliğiyle, yeni göç edenlerin, bölgelerimizin ekonomik, sosyal ve kültürel hayatına aktif olarak katılımlarını sağlamak amacıyla bir karşılama politikası v.s başlattık.

Sahip olduğunuz hakları, zorunluluklarınızı, yapmanız gereken işlemleri tam olarak bilmiyorsanız, Belçika'ya uyum sağlamak zaman alabilir, özellikle de doğru bilgiye sahip değilseniz.

Bu « Vivre en Belgique » rehberiyle, toplumumuzun işleyişi ve toplumumuza ilk adınızı kolaylaştırmak üzerine bir dizin temel bilgiler vermek isteriz. Bu rehber, aynı zamanda size faydalı bilgiler ve rehberlik yardımı bulabileceğiniz adreslere yönlendirecektir.

Bu rehberin sizin tüm sorularınıza cevap vermeyeceğinin bilincinde olarak, size Belçika toplumunun işleyişi hakkında ışık tutacağına inanıyor ve ilk adımlarınızda size faydalı olacağını umuyoruz.

İyi okumalar diliyoruz.

Fadila LAANAN

Kültür, Görsel İşitsel, Sağlık ve Fırsat Eşitliği
Wallonie-Brüksel Federasyon Bakanı

(Ministre de la Culture, de l'Audiotvisuel, de la Santé et de l'Égalité des chances de la Fédération Wallonie-Bruxelles)

Eliane TILLIEUX

Sağlık, Sosyal Hareket ve Fırsat Eşitliği Valon
Bakanı

(Ministre wallonne de la Santé, de l'Action sociale et de l'Égalité des chances)

Charles PICQUÉ

Sosyal Bağdan sorumlu Bakan, Fransız Topluluğu
Komisyonu Enstitüsü Üyesi

(Ministre, Membre du Collège de la Commission communautaire française (Cocof), en charge de la Cohésion sociale)

Kullanım Kılavuzu

Bu rehber nedir ve kimler içindir?

Yakın bir zamanda Belçika'nın Frankofon bölgesine gelen yabancıların ve uyuğu Avrupalı olmayan kişilerin ilk işlemlerinde onlara yardım etmeyi hedefleyen bu rehberin kullanımı kolaydır.

Amaç? Bu rehber, yeni gelenin yeni yaşamına daha planlı ve sakin başlayabilmesi için, içinde bulunduğu gerçekleri tanıması açısından bir temel oluşturur. Bu yararlı bilgiler rehberi, bu aşamayı kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Nasıl? Bu rehber bilinmesi gereken bilgilerin ve ülkeye varıştan sonra atılacak ilk adımların toplandığı bir projenin ürünüdür. Bu rehber **tavsiyeler** ve **yardım alınacak ya da daha çok bilgi edinilecek yerlerin bağlantılarını, adreslerini** içerir.

Bu rehber karşılaşılan ihtiyaçlara (barınma, sağlık bakımı, iş, diğer) cevap veren **on bölümden** oluşur. Başlıklar soru şeklinde düzenlenmiştir.

Bu rehberde dizini yapılmış hizmetler, ülkede yasal olarak yaşayan kişilere açıktır. Bazı hizmetler **pasaportsuz ve seyahat belgesi olmayanlar için** geçerlidir. Bu rehber bunları kapsamaktadır.

Burada sunulmuş bilgiler Belçika'nın frankofon bölgesini kapsar (Brüksel ve Wallonie).

Bu rehber tüm sorularınıza cevap vermeye bilir. Yerel anlamda, yeni gelenler için bilgilendirme ve rehberlik hizmeti veren birçok kaynak vardır. **«Bilgiler-tavsiyeler»** bölümünde yer alan merkezlerden ya da bu broşürü edindiğiniz yerden bilgi alınız.

Aynı zamanda mahallenizde, köyünüzde, işte, okulda ya da sosyal etkinlikleriniz sırasında karşılaştığınız kişilerden de birçok bilgi edinebilirsiniz.

Önemli

Bu rehberdeki bilgilerin içerikleri Ocak 2012 tarihinde güncellendi. Bilgiler çeşitli kaynaklardan edinildi ve herkesin anlayabileceği bir dilde hazırlandı. Yasa metinlerinin, politik bildirimlerin ya da resmi programların yerine geçmez. En güncel bilgilere ulaşmak için, «bilgiler-tavsiyeler» bölümünde bahsedilen web sitelerini ziyaret etmenizi ya da bahsedilen yerlerle iletişime geçmenizi öneriyoruz.

bireysel özgürlük
eşit haklar
katılım
öz saygı
dayanışma

Temel haklar

Belçika herkese vatandaşlık ve İnsan Haklarına saygıyı temin eden Demokratik

Devlet hakka saygıyı

temin eder. Devlet, sadece **Anayasa** ya da yasanın izin vermesi durumunda harekete geçebilir. Devlet kuvvetler ayrılığı temeline göre düzenlenmiştir. Adalet, özellikle hükümetten bağımsızdır.

Belçika **kurallar** ve **prosedürler** ile işleyen bir devlettir.

Belçika tarafsız bir devlettir, yani kamu hizmetleri dini hizmetlerden ayrındır. Kamu idaresi tarafsız olmalıdır.

Devlet, vatandaşlık haklarına saygı duyulması gerektiğini ön görür. Eğer alınan kararlar vatandaş haksızlığa uğratırsa, adalet önünde itiraz edebilirler.

Belçika **temsili demokrasi** temelleri üzerine işleyen...

...bir **anayasal ve parlamenter hükümdarlıktır.**

Yetki Kral ve Parlamenterler Meclisi arasında paylaşılır.

- **Parlamento** yasaları hazırlamayı ve oylamayı içeren yasama yetkisiyle ilgilenir.
- Parlamento tarafından onaylanan yasaları uygulayan **yürütme yetkisi** Kral'a ve Hükümet'e aittir.
- Bu yetkiler **Anayasa** tarafından belirlenmiştir.

Temsili Demokraside, halk, yetkisini kendi yerine kullanacak temsilciler seçer.

Seçimler vatandaşların toplumsal yaşama katılımının ilk adımındır.

- Belçika'da yetkinin farklı düzeyleri için seçimler bulunmaktadır: Avrupa, federal, topluluksal, bölgesel, ilsel ve belediye düzeyinde.
- 18 yaşını geçmiş olan Belçika vatandaşları bu seçimlerde oy kullanmak zorundadırlar.
- Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerin vatandaşları Avrupa ve belediye seçimlerine katılabilirler. Oy kullanmak için, kendi belediyelerine kayıt yaptırmaları gereklidir.
- AB üyesi olmayan ülkelerden gelenler, en az beş yıldan beri yasal olarak Belçika'da yaşıyorlarsa, belediye seçimlerinde oy kullanabilirler. Oy kullanmak için, yakınlarında bulunan belediyelerine kayıt yaptırmaları gereklidir.

bir Hukuk Devletidir.

Bu haklar arasında, örneğin yaşam hakkı, işkence yasağı, kölelik yasağı ve zorla çalıştırma yasağı yer alır. Bu haklar mutlakdır (Devlet bunu değiştiremez).

Demokrasi, vatandaşların toplumsal yaşama her anlamda **aktif katılımı** üzerine dayanır : politik yapılanmalar ve adli kuruluşlar, toplumsal diyalog, basın, dernek yaşamı, yerel yaşama katılım.

Belçika çoğulculuk
 ilkeleri üzerine
kurulmuş bir
demokrasidir.

Çoğulculuk sadece düşünce ve inanışların yanyana yaşadığı anlamına gelmez. Çoğulculuk aynı zamanda bu düşüncelerin ve inanışların arasında bir **diyalog** kurma, tartışma anlamına da gelir.

Herkesin, toplumu geliştirmek, vatandaşlarına yardım etmek ya da politik kararları etkilemek için herhangi bir **derneğe** katılım hakkı vardır.

Vatandaşların **grev, gösteri yapma hakkı**, imza kampanyasına katılma hakkı vardır.

Tüm vatandaşlar haklarda ve özsaygıda

Erkekler ve kadınlar eşittir. Erkekler ve kadınlar aynı hak ve aynı ödevlere sahiptirler, özellikle de :

- çalışmak ve sosyal güvenceden yararlanmak,
- oy kullanmak,
- banka hesabı edinmek,
- kendi yerleşim yerlerini seçmek,
- çocuklarla ilgili karar almak ya da
- boşanma ya da ayrılma durumunda seçme hakkı.

Her türlü **ayrımcılık** 📖 yasaktır. Özellikle de şu alanlarda:

- iş ediniminde,
- konut ediniminde,
- idari hizmetler ve
- özel hizmetlerden yararlanmada.

Tüm bireyler yasalarla eşit korunma hakkına sahiptir. Belçika sınırları içinde bulunan tüm yabancılar, yasalarla belirlenmiş olan istisnalar haricinde, kişilere ve mallara uygulanan koruma hakkına sahiptir.

Temel özgürlükler vardır ve Devlet bu hakların uygulanma garantisini verir, özellikle de :

- kişisel özgürlük,
- özel ve ailevi yaşam hakkı,
- yaşam şeklini ve mesleğini seçme hakkı.

Herkesin ifade, toplanma, dernekleşme ve din özgürlüğü hakkı vardır.

Yasa şunları içerir

- yaşam hakkı,
- evlenme hakkı,
- onur, saygı içinde ölme,
- istek üzerine hamileliği durdurma hakkı.

Tüm bireyler yasalarla eşit korunma hakkına sahiptir. Belçika sınırları içinde

bulunan tüm yabancılar, yasalarla belirlenmiş olan istisnalar haricinde, kişilere ve mallara uygulanan koruma hakkına sahiptir.

Bakınız terimler sözlüğü sayfa 67

eşittir.

Her bireyin insani özsaygıya hakkı vardır, özellikle de :

- adil ücret hakkına,
- sosyal güvenlik hakkına,
- sağlık güvencesi hakkına,
- sosyal, sağlık ve hukuki yardım hakkına,
- uygun bir lojmana hakkı olduğu kadar da
- sağlıklı bir çevre ve
- kültürel ve sosyal ferah hakkına.

Bu hakların gerçekleştirilebilmesi için dayanışmaya dayalı bir sistem vardır :

aktif olanlarla yaşlı olanlar arasında, işi olanlar ile işi olmayanlar arasında, çocuğu olanlar ile çocuğu olmayanlar arasında, sağlıklı olanlarla hasta olanlar arasında.

Bu sistem ayrıca engellilere ya da yaşamlarını sürdüreceği maddi durumları olmayan kişilere yardım etmeyi sağlamaktadır (**hayata kazandırma ve sosyal yardım geliri** (revenu d'insertion et aide sociale)).

il avrupa Wallonie
flaman bölgesi bölgeler
federal brüksel topluluklar
belediyeler

Belçika

Belçika Federal bir devlettir. Ülke 3 topluluk ve

Federal devlet : karar verme yetkisi, her-biri kendi parlamentosu ve kendi hükümetini düzenleyen feredal yönetim, topluluklar ve bölgeler arasında paylaşılır.

Federal devlet ulusal menfaati sağlayıcı alan-larda (diplomasi, ordu, adalet, finans, sosyal güvence, halk sağlığının büyük bir bölümü, v.s.) yetkindir.

İller haritası

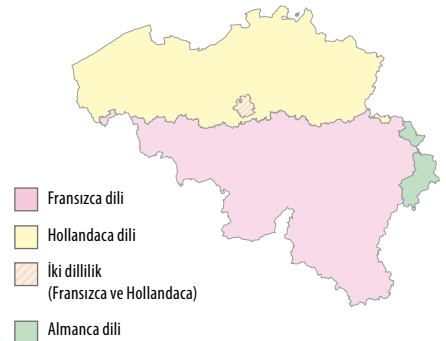
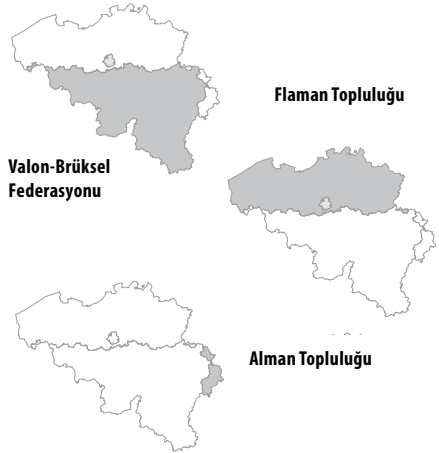
10 il ve 589 belediye

Belediye sakinlere en yakın olan birimdir. Oturduğunuz belediyeyle, günlük hayatınızla ilgili, medeni hal, kültür, gençlik ve spor, çevre, temizlik, öğretim, güvenlik, iş ve eğitim gibi birçok önemli konuda temasınız olacaktır.

Belediye kendi bölgesinde birçok hizmet sunar (polis, okul, kreş, ulaşım, v.s.). Belediye aynı zamanda birçok idari başvuru ve işlem gişesi gibi görev görür.

Üç topluluk

Topluluklar dille ilintisi olan ehliyetlerde yetkindirler : kültür, öğretim, gençlik, v.s.

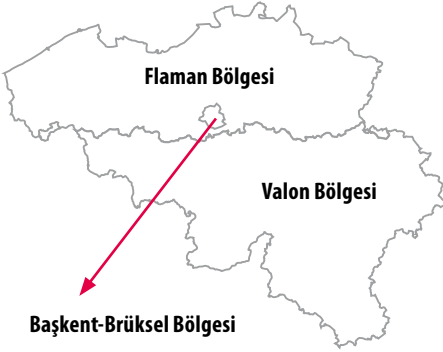

3 bölgeden oluşur.

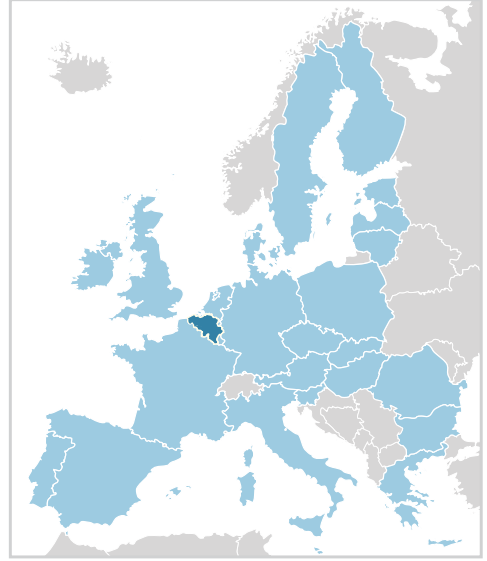
Üç bölge

Bölgeler ekonomik kalkınmadan, istihdamdan ve bölgede olanlardan sorumluludurlar. (bölgenin düzenlenmesi, konaklama, çevre, tarım, ulaşım, ekonomi, uygulamalı araştırmalar, v.s.).

Belçika Avrupa Birliğine üyedir.

Para birimi Avro'dur (€).

Frankofon tarafında, Brüksel'deki **COCOF** ve Valon Bölgesi de bireylere yardım, mesleki eğitim ve topluma kazandırma, turizm alanlarında yetkilidir.

Nerlandofon tarafında, topluluklar ve bölgeler birbirleriyle birleşiktir.

oturma izni
idari işlemler
belediye
Belçika'daki statünüzü bilmek
kayıt
belgeler

İdari

Belçika'ya yeni geldim. Yapılması gereken acil işlemler nelerdir ?

En önemlisi, Belçika'daki statünüzü bilmektir, oturum izni alıp alamayacağınızı ve oturum için hangi şartların gerektiğini öğrenin.

Her durum kendine özgüdür ve işlemler karışık olabilir.

Yeni gelenler rehberlik servisine durumunuzu anlatarak **en kısa zamanda fikir alınız** («bilgiler-tavsiye» bölümüne bakınız).

Oturum izninin verilmesine kim karar verir ?

Çoğunlukla, Yabancılar Şubesi (İşçileri Federal Kamu Hizmetine bağlı) Belçika'da

kalıp kalmayacağınıza karar verir. Bazen, belediye sizin muhattabınız olacaktır ve Belediye'nin bürolarına oturum izni istemek için gelmeniz gerekecektir. Bazen ise başvurunuzu doğrudan Yabancılar Şubesine yapmalısınız.

Her durumda (yasayla öngörölmüş istisnalar hariç), kimlik bilgilerinizi içeren belgeleri (kimlik kartı, pasaport,...) ibraz etmeniz gerekecektir.

Oturum izninin geçerlilik süresi nedir ? Ne zaman yenilemek gerekir ?

Belçika'da kalmanıza izin veren olumlu bir karar alınması durumundan, elinize geçen belge, genellikle kısa zamanlı olacaktır (muhtemelen yenilenebilir).

Önemli ! Oturum izninin geçerlilik tarihinin bitiminden en az 45 gün önce, oturum iznini yenilemek için Belediye idaresine başvurunuz.

Dikkat : birçok işlemden, verilen ilk belge Belçika dışında seyahat etme hakkı vermez. Pasaportunuzun tarihinin geçerli olması gereklidir. Konuyla ilgili bilgi almayı unutmayınız.

Belediye'ye de kaydolmalı mıyım ?

Evet, her durumda, bir konuta yerleşir yerleşmez kaydolmanız için Belediye idaresine gitmelisiniz.

Bu işlem, ülkeye girişinizden sonraki en geç sekiz gün içinde gerçekleştirilir. Kayıt başvurunuz işleme alındıktan sonra, mahalle polisi belirttiğiniz adreste oturup oturmadığınızı kontrol etmeye gelecektir.

➔ Belediyelerin büyük bir kısmının, çok sayıda faydalı bilgi veren internet siteleri vardır. Pratik bilgileri kontrol etmek ve gelmeden önce bu bilgileri öğrenmek için belediyeyi telefonla aramanız da mümkündür.

İdari işlemler gerçekten önemli midir ?

Çağrı (celp) belgelerine, postalara, İdare ve Kamu Kuruluşların çağrılarına zorunlu olarak yanıt vermeniz gerekir.

Süreler (délais) ya da vadeler (échéances) bir işlemi belirli bir tarihten önce yapmanız gerektiğini belirtir. Belirtilen tarihe kesinlikle uymak zorundasınız ve size çağrı (celp talebi) yapıldıysa şahsi olarak kendinizin gitmesi gerekir. Şayet bunu yapmazsanız, ceza teklisiyle karşılaşabilirsiniz. Hatta, Belediye kayıtlarından bile **silinebilir** oturumunuzu ve hatta oturum hakkınızı da kaybedebilirsiniz.

Önemli belgeleri **taahhütlü** olarak göndermeniz tavsiye edilir.

Hôtel de Ville / Stadhuis

Bienvenue / Welkom

Entrée / Ingang

Heures d'ouverture

Openinguren:

08.00>12.00 - 13.00>16.30

État civil / Burgerlijke Stand:

Du lundi au vendredi /

Maandag tot vrijdag:

08.00>13.00

Mardi / Dinsdag:

08.00>13.00 - 14.00>19.00

Caisse Communale /

Gemeentekas:

Du lundi au vendredi /

Maandag tot vrijdag:

08.00>12.00

Etrangers / Vreemdelingen:

Du lundi au vendredi /

Maandag tot vrijdag:

08.00>13.00

Mardi / Dinsdag:

08.00>13.00 - 17.00>19.00

Urbanisme / Stedenbouw:

Du lundi au vendredi /

Maandag tot vrijdag:

08.00>12.00

Mardi / Dinsdag:

08.00>12.00 - 17.00>20.00

Entrée rue de Savoie /

Ingang Savoïestraat

İhtiyacım olacak önemli belgeler nelerdir ?

Belçika'da, birçok idari işlem belgesi vardır. Bunlardan bazıları zorunlu, bazıları ise kimi hizmet ve faaliyetlerden faydalanabilmeniz için gereklidir.

Size belgelerinizin aslını saklamanızı ve onların fotokopilerini yapmanızı öneriyoruz : kimlik ve seyahat belgeleri, medeni halinizi belirten belgeleri, sözleşmeler, postalar, iş ile ilgili fatura ve alındı belgeleri, sağlık, konut belgeleri...

Belge	Nereden edinebilirsiniz ?
Belge	Nereden edinebilirsiniz ?
Doğum belgesi	Doğduğunuz Belediye'nin Belediye idaresinden
Pasaport	Gelinen ülkenin Elçilik ya da Konsolosluktan
İyi hal ve sabıka belgesi (iş için de istenir)	Belediye idaresinden
Nüfus kayıt örneği (özellikle de derslere kayıta istenir)	Belediye idaresinden
SIS Kartı (sosyal güvence kimlik kartı)	Mutualité'den (sağlık sigortası şirketi) (tercihe bağlı olarak), « sağlık bakımı » bölümüne bakınız
Çalışma izni	Bölge (Brüksel ya da Wallonie) idaresinden, « iş » bölümüne bakınız

Eğer bir idarenin aldığı karara karşı isem ?

Genellikle, idari işlemlere itiraz etme imkanı bulunur. Bu imkanlar, size kararlardan haberdar eden postalarda (arka kısmında) bildirilir.

Birçok belediye, idare ve kamu hizmetlerinde **arabulucu** (médiation) hizmeti de bulunur.

→ Daha fazla bilgi için :
www.ombudsman.be

Bakınız dizin sayfa 67

haklar
iş sözleşmesi
çalışma izni
iş arama
eğitim
maaş
diploma denkliği
sendikalar
işsizlik
bağımsız (serbest) meslek

İş ve Eğitim

Çalışmak, sizin ve ailenizin ihtiyaçlarını karşılamayı, uyumunuzu kolaylaştırmayı, toplumla bütünleşmeyi ve çevre edinmenizi sağlar.

Çalışmaya hakkım var mı ?

Erkekler gibi kadınların da çalışmaya, mesleğini özgür bir şekilde seçmeye hakkı vardır. Ancak, Belçika vatandaşlığı olmayan bazı kişiler, çalışmadan önce çalışma izni almalıdır.

Belediyenizden, oturum kartınızla çalışma izni alıp almamanız gerektiğini öğrenin. Birçok **çalışma izni** türü vardır ve herbiri özel şartlar gerektirir.

→ Daha fazla bilgi için :

- Valon Bölgesi :
www.emploi.wallonie.be
- Başkent-Brüksel Bölgesi :
www.bruxelles.irisnet.be

Bütün işler yasal olarak bildirilmeli ve çalışma hukukuna itaat etmelidir.

Eğer oturum izniniz yoksa, çalışmanıza izin verilmez.

Ücretli çalışmak ya da bağımsız meslek nedir?

Eğer çalışma izniniz varsa ve bu iznin içeriğine göre de maaşlı ya da bağımsız olarak çalışabilirsiniz.

Ücretli olarak bir iş bulduğunuz zaman, işvereniniz size mesai saatlerini, maaşı, varsa avantajları, maaş alım tarihini, sözleşme süresini ve sözleşme türünü v.s. belirten bir **iş sözleşmesi** imzalatması gerekir.

Bağımsız meslek erbabı bir işverene bağlı değildir. Bağımsız meslek erbabı, özellikle, sosyal güvenlikle ilgili olarak özel bir statüsü vardır. Bağımsız çalışanları, ticarette, pazarlarda, serbest mesleklerde (avukat, mimar, eczacı, doktor, v.s.), esnafılık, tarım ve hayvancılıkta, v.s bağımsız işçiler bulunur.

→ Tavsiyeler ve rehberlik için :
www.ucm.be

Normal şartlarda, bağımsız bir meslek gütmek isteyen bütün yabancılar bir meslek kartı edinmelidir.

→ Daha fazla bilgi için :
<http://economie.fgov.be/fr/>

Ücretli çalışan olarak hak ve ödevlerim nelerdir ?

Çalışan olarak, şu gibi haklara sahipsiniz :

- İş sözleşmesi ve işvereninizin iş sektörü tarafından öngörülen ücreti almak
- Yasaların ve iş sözleşmesinin ön gördüğü gibi güvence altında olmak
- sendikalaşmak
- sağlıklı ve güvenilir bir çalışma ortamına sahip olmak

İşvereninizin size birçok belge vermesi gerekir: iş sözleşmesi, çalışma kuralları, maaşınızı ve yol ödeneğini ayrıntılı gösteren belgeler. Dikkat: eğer işvereniniz size bu belgeleri vermezse, sizi « kayıt dışı » olarak çalıştırıyor olabilir.

Çalışan olarak, şu gibi zorunluluklarınız var :

- çalışma kurallarına ve saatlerine uymak
- İşinizi yasal ve doğru bir şekilde yerine getirmek

Sendika nedir ?

Sendika şirket personelini temsil eden ve mesleki çıkarları savunmakla meşgul bir makamdır. Sendika yönetmelik ve anlaşmaların uygulanmasını, toplu olduğu kadar bireysel çalışma şartlarını da kapsayan bir

anlaşmazlık olduğunda, işveren ve işçinin aracı olur. Sendika iş ve işsizlik alanında haklarınızı savunabilir.

Bir sendika tarafından korunmak için, sendikaya üye olmak ve dolayısıyla aidat ödememiz gerekir. Farklı sendikalar vardır.

→ Size yakın bir sendika bürosu bulmak için, aşağıdaki internet sitelerini inceleyiniz:

- FGTB (Fédération générale du travail de Belgique) : www.fgtb.be
- CSC (Confédération des syndicats chrétiens) : www.csc-en-ligne.be
- CGSLB (Syndicat libéral) : www.cgsלב.be

Çalışma iznim var ve bir iş arıyorum. Nereden başlamalıyım ?

Herşeyden önce, bölgenizin istihdamdan sorumlu Kamu Hizmetlerine (iş ve işçi bulma kurumu) iş arayan olarak kayıt yaptırılmanız.

- Eğer **Brüksel'de** yaşıyorsanız : **ACTIRIS**, www.actiris.be
- Eğer **Walon bölgesinde** yaşıyorsanız : le **FOREM**, www.forem.be

- Eğer **Flaman bölgesinde** yaşıyorsanız : le **VDAB**, www.vdab.be

- Eğer **Alman topluluğunda** yaşıyorsanız : l'**ADG**, www.adg.be

Nerede iş ilanları bulabilirim ?

ACTIRIS, FOREM, VDAB ve ADG'de, gazeteler ve internetteki iş arama sitelerinde iş ilanları bulabilirsiniz.

→ Brüksel'de, herhangi bir mission local'e de başvurabilirsiniz : www.mission-locale.be

Özel, geçici süreli iş (intérim) bürolarına da kaydınızı yapabilirsiniz.

 İş arayışınızda, rehberlik yardımı alabilirsiniz. → ACTIRIS, FOREM, VDAB ya da ADG'den bilgi alınız.

Brüt ve net maaş : ne demek ?

Sözleşmede belirtilmiş olan maaş brüt maaştır. Net maaş, işvereninizden doğrudan elinize geçen miktardır. Çalıştığınız zaman, maaşınızın bir kısmı size aktarılmaz. Bunun bir kısmı, sosyal güvenlik aidatına ve bir kısmı da vergilere gider. Sosyal güvenlik aidatları sağlık

giderlerini, hastalık durumunda yerine geçecek kişi, iş kazası, işsizlik ve emeklilik, ve aile çocuk yardım ödeneği giderlerini ödemeye yarayan bir fona (sosyal güvenlik fonu) aktarılır. Vergiler ise, vatandaş olarak faydalandığınız kamu hizmetlerini (okul, polis, v.s.) öder. Ayrıca, bu dayanışma mekanizması sayesinde de Sosyal Yardım (CPAS) sistemi işlemektedir.

Peki işsizlik ödeneği nedir ?

Örneğin, şayet işinizden ediliyorsanız, Sosyal Güvenlik, bazı durumlarda, işsizlik ödenek yardımı almanızı sağlar. Bu yardım ödenekleri bir kamu kuruluşu (la Caisse Auxiliaire de Paiement des Allocations de Chômage, CAPAC) ya da üstte bahsedilen üç sendikadan biri tarafından size aktarılır.

➔ Sendikanızdan ya da CAPAC'dan bilgi alınız : www.capac.fgov.be

Yasal olarak ibraz edilmemiş iş ne demektir?

İşveren işçiyi personel kayıtlarına yazmadığı ve sosyal ödenek aidatlarını ve vergileri ödememek amacıyla sosyal güvenlik koruması altına alındığını ibraz etmediğinde, yasal olarak ibraz edilmemiş (kayıtdışı(travail au noir)) iş söz konusudur.

İbraz edilmemiş iş yasal değildir.

Bu durum genel toplumsal dayanışmayı zayıflatır çünkü sosyal güvenliğe ve verilere gitmesi gereken para aşırılmış olur. İşveren ve işçi yüksek para cezası tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Kayıtdışı çalışan işçi, hasta olduğunda, bir kaza geçirdiğinde güvence altında değildir. Ne işsizlik maaşına ne de emekliliğe hakkı vardır,... Hakkı olduğu maaşı alacağının hiçbir garantisi yoktur. İşten çıkartılmaya karşı güvencesi yoktur ve aniden işten çıkartılabilir.

İş bulma şansımı nasıl arttırabilirim ?

İşverenler genellikle bir diploma ya da sertifika ile belgelenmiş bir vasıf ararlar. Eğer yanınızda ülkenizden orijinal bir diplomanız varsa, bazı şartlar dahilinde, diplomanızın **denkliğini** edineceğiniz bir hizmet bulunmaktadır.

➔ «Bilgiler-tavsiyeler» bölümünde bahsi geçen dernekler size bilgi verebilir.

Bazı meslekler için, yeteneklerinizi yasal olarak ve ücretsiz bir şekilde kabul ettirebilirsiniz (geçerli saydırabilirsiniz).

➔ Daha fazla bilgi için : www.cvd.be

Şayet diplomanız yoksa ya da diplomanız yasal olarak tanınmaz ise, kabiliyetlerinizi

kayıtlayacak bir sertifika edinmek için bir mesleki eğitime katılarak iş bulma şansınızı arttırabilirsiniz.

Fransızca'yı iyi konuşmak (ve özellikle de Brüksel'de Hollandaca'yı) ve yeteneklerinizi mesleki eğitim ile daha da geliştirmek iş bulmanıza yardımcı olacaktır.

Yetişkinler için birçok mesleki eğitim bulunmaktadır : dil dersleri, diploma ya da nitelik kazandırıcı eğitimler.

➔ Aşağıda geçen kuruluşlardaki eğitim danışmanına başvurmadan çekinmeyin :

- Öğretim ve meslekler ile ilgili bilgilendirme servisi (SIEP) : www.siep.be.
- Brüksel'de, ACTIRIS, Bruxelles-Formation, VDAB (flaman), ya da mission locale (www.mission-locale.be).
- Wallonie'de: FOREM ya da iş için mission régionale (www.mirec.net/mires.html).

Bakınız dizin sayfa 67

sosyal emlakçılık usüllü konut sosyal konut komşular
kira depozitosu özel konut konut kiralama

Konut

Konaklama şekilleri nelerdir ?

Kiralık iki çeşit konut vardır: özel konut ve sosyal konut.

Sosyal konutta, **kira** kiracının gelir düzeyi üzerinden hesaplanır. Sosyal konut kamu güçleri tarafından yönetilir. Konutlar sosyal ve ekonomik kriterlere göre verilir. Genellikle, bekleme süresi uzundur ve takip edilmesi gereken bir prosedürü var.

Kiralık konutların birçoğu, ev sahibinin kira bedelini serbest bir şekilde belirlediği özel konutlardır. Çoğu zaman, Belçika'ya gelindiğinde ilk kiralanan konut özel bir konuttur.

Konutla ilgili önemli belgeler nelerdir ?

Ev sahibi ve kiracı tarafından yazılı bir sözleşmenin yapılması ve imzalanması gerekir: **kira sözleşmesi**. Bu sözleşme kira süresini, kira bedelini, özel şartları belirtir... Ayrıca, sözleşme ek yasal belgeleri de içermelidir.

Hilelere karşı dikkatli olun :

- Sözleşmeyi iyice okuyun, ne ödememiz ve ne yapmanız gerektiği hakkında bilgilenen. Şüphe ettiğiniz bir durumda, hiçbir şeyi imzalamayın ve fikir danışın.
- **Masraflara** dikkat edin. Masrafların kira ücretlerine dahil olup olmadığını kontrol edin.

- Sözleşmenin iptal edilmesi için, önceden belirlenmiş şartlara dikkat edin.

Dikkat : ev sahibinin kira sözleşmesini kayıt altına alması gerekir. Şüphe uyandıran bir durumda, bu işlemi kendiniz de yapabilirsiniz. Fikir alınız.

Size, bir **ev durum tespiti tutanağı** oluşturmanızı ve oraya fark ettiğiniz tüm eksiklikleri not almanızı tavsiye ediyoruz.

Kiracı olarak haklarım nelerdir ?

İyi halde, temiz ve sağlam bir yerleşim yerinde yaşamak.

Yerleşim yeri emin ve rahatlık konusunda bazı şartlara uygun olmalıdır. Yasalar, güvenlik, temizlik, asgari teçhizat ve yangına karşı önlem konularında kesin kurallarla belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere ev sahibi tarafından her zaman uyulmuyor. Böyle bir durumda, ev sahipleri para cezalarıyla karşı karşıya kalır. Böyle bir durumla karşılaşırsanız, şikayette bulunmalısınız.

Ev sahibi, kiracıyı evden çıkarmaya, tek başına karar veremez. Uyuşmazlık durumunda, sulh yargıcı evden çıkarma kararı verebilir.

Bazı durumlarda, ev sahibi kendisi ya da ailesinden biri konutlarda yaşamak isterse, sözleşme feshedilebilir. Ancak yasal müddetlere saygı duyması gerekir.

Özel yaşam hakkı: ev sahibi, kiracısının izni olmadan yerleşim yerine giremez.

Kiracı olarak zorunluluklarım nelerdir ?

Kirayı ve masraf bedellerini zamanında ödemek. Kira süresinceki kira bedeli sözleşmede belirlenmiştir. Ev sahibinin, **enflasyon** 📖 oranına göre kira bedelini yılda bir kez yükseltmeye hakkı vardır.

Zamlı yeni kira bedelinin yasalara uygun olduğunu kontrol ettirmeyi unutmayınız.

Eğer ev sahibi isterse, kira depozitosunu 📖 **ödemek.**

Eve girdiğinizde, ev sahibi sizden depozito isteyebilir. Depozito ücreti iki aylık kirayı geçmez (ödemeyi uzatırsanız bu 3 ay da olabilir). Depozito, genellikle, **dondurulmuş bir hesaba** 📖 aktarılır.

Depozitoyu nakit ödemekten kaçının.

Konutu iyi bir halde tutmak yani yıpratmamak ve konutun ilk baştaki durumunda korumak için düzenli bakım yapılması anlamına gelir.

Kiracı, normalinde konutun özel bölümlerinin (kazan bakımını yapmak, lavabo deliklerini açmak, boruları donmaya karşı korumak, ...) bakımını yapmalı ve kendisinin yol açtığı hasarları (kırılmış camlar, duvarlardaki delikler, yerinden çıkarılmış lavabolar) gidermeli.

Konutta herhangi bir problem olduğu fark edilirse, ev sahibini acilen uyarmak (taahhütlü postayla).

Önemli. Ev sahibi kullanımdan dolayı aşınmış tadilatlardan (örneğin: 9 yıldan sonra yeniden duvar kağıdı kaplaması yapmak), eskimışlikten (örneğin: eskimiş kazanı değiştirmek) sorumludur. Kiracının yetersiz bakımından dolayı ortaya çıkan tamiratlar dışında, ev sahibinin, büyük tamiratları yapması gerekir (sabit olmayan merdiven, eksik, kusurlu ya da tehlikeli elektrikli düzeni,...), şayet bu tamiratlar önceki kiracının bakım yapmasından kaynaklanmış ise.

Eğer ev sahibi tadilatları yapmayı kabul etmezse, durumu ona yazılı bir şekilde (taahhütlü posta) iletmeyi ihmal etmeyin.

Eğer konuttan çıkmak istiyorsanız, bunu ev sahibine bildirin («ön yazılı bildirim yapın»).

Konuttan ayrılma koşulları ve terk etme mülleti, ev sahibinizle imzalamış olduğunuz sözleşme şekline bağlıdır.

Konuyla ilgili iyice bilgi alınız ve bilin ki genelde uzun süreli sözleşmeler (9 yıllık) kiracıyı daha iyi korur. Genellikle, evden ayrılma tarihinden en az üç ay önce yazılı olarak haber vermek gerekir (ön yazılı bildirim).

Ev sahibinin izni olmadan, evde tadilat ya da değişiklikler yapmamak.

Giriş merdivenlerinin (ve, eğer giriş katta oturuyorsanız kaldırımın) temizliğini yapmak ve çöp atım (çöplerin gruplandırılması ve çöp atım koşulları) kurallarına uymak.

Dikkat: yasal olmayan çöp depolamaları yasa tarafından yasaklanmıştır: sokakta ve çevrede çöp atılmış olsa bile, sokağa ve çevreye çöp atmak yasaktır. Cezaları oldukça yüksektir.

→ çöp atımıyla ilgili kurallar hakkında daha fazla bilgi için:

- Brüksel'de: www.bruxelles-proprete.be
- Wallonie'de: belediyelerin birçoğu çöp

toplama takvimi ve bilgilendirme broşürü dağıtır. Belediyenize başvurun.

➔ Kiralık hakkında daha fazla bilgi için :
ev sahibi ve kiracı iyi ilişkiler rehberi şu
siteden indirilebilir
<http://conseilsuperieurlogement.be>

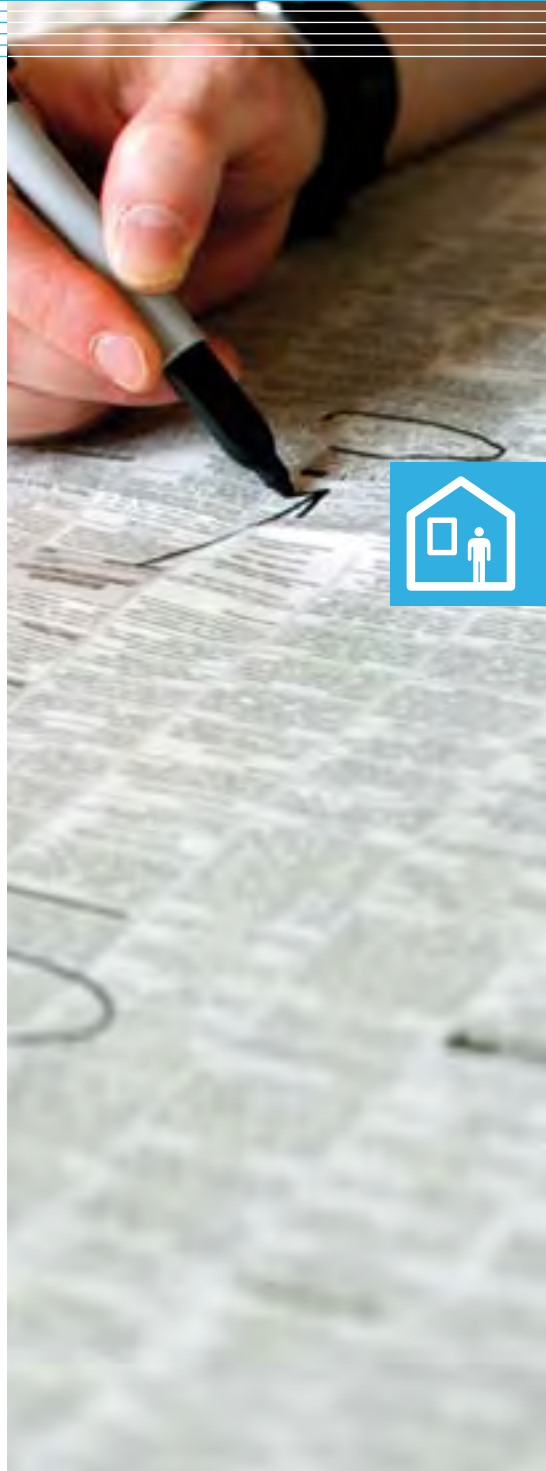
Ev sahibi ile kiracı arasında anlaşmazlık olması durumunda ne yapmalı ?

Sorun çıkması durumunda, öncelikle sorunu doğrudan ev sahibiyle çözmeye çalışın. Bağdaştığınız ya da bağdaşmadığınız konuları taahhütlü bir mektupla bildiriniz.

Ciddi bir uyuşmazlık durumunda, anlaşmazlığı sulh yargıcı yargılama yoluyla çözebilir. **Bir avukattan bilgi alabilirsiniz (« bilgiler-tavsiyeler », « hukuki yardım » bölümüne bakınız).**

Kiralık bir konut nasıl bulunur ?

Kiralık özel bir konut bulmak için, Vlan gibi gazeteleri, bedava olan emlak dergilerini ve internet sitelerini (mesela : www.immoweb.be ve www.vlan.be) inceleyiniz. Sokakları geziniz : kiraya çıkarılmış konutların « kiralık » afişleri var.

Bir ya da birden çok klasik ya da sosyal emlakçılara ücretsiz olarak kaydolabilirsiniz.

→ Size en yakın olan sosyal konut şirketini bulmak için, belediyenizden bilgi alınız. Yardım kuruluşları ya da CPAS size yardımcı olabilir. Ayrıca aşağıdaki adreslere başvurabilirsiniz :

- Brüksel’de, Başkent-Brüksel Bölgesi Sosyal Konut’a : www.slr.b.be
- Wallonie’de, Valon Konut Şirketin’e : www.swl.be

Nereden fikir alınır?

Size eşlik edecek ve tavsiyede bulunacak kiracı hakları koruma dernekleri var. Birçok sayıda şehir ve belediyeler bilgilendirme ve danışma hizmeti sunar.

→ Daha fazla bilgi için, belediyenizle bağlantıya geçebilirsiniz.

Bakınız sizin sayfa 67

SIS kartı mutuelle engelli aile planlaması
hastahane eczane nöbetçi doktor sağlık hizmet evleri
acil medikal yardımı

Sağlık

Belçika'da yaşıyorum. Tedavi hakkım var mı ?

Belçika'da, herkesin tedavi olma hakkı vardır. Bu tedavilerin bir kısmı mutuelle (sağlık sigortası) tarafından üstlenilmiştir. Mutuelle'i olmayan kişiler, CPAS'in medikal yardım ya da « **acil yardım** » hizmetine hakları vardır.

Dikkat: turistik ya da profesyonel (işçi) vizesi olanlar bu kategoriye girmez çünkü tedavi giderlerini kendileri karşılamak durumundadırlar.

Bir mutuelle'e kayıt yaptırmalı mıyım ? Mutuelle ne işe yarar ?

Muayene bedelinin tümünü ya da bir kısmını geri ödeyen özel bir kuruluştur. Çalışamaz durumundayken tazminat bedelini öder, sağlıkla ilgili sizi bilgilendirir ve sorularınıza cevap verir.

Şartlarınız elverişli ise, mutuelle'e kaydınızı yaptırmalısınız.

Eğer mutuelle kaydınızı yaptıramıyorsanız, CPAS yardımıyla, tedavi masraflarınızı karşılayan bir sistem var.

Passaportunuz ve oturumunuz yoksa, « **acil yardım** » hizmetine hakkınız vardır.

Hangi mutuelle'i seçmeliyim ? Bana ne kadara mal olur ? Nasıl kayıt yaptırabilirim ?

Birçok mutualité ya da mutuelle vardır. Tüm mutuelle'ler aşağı yukarı aynı hizmetleri sunar. Genel sistemde, ödenecek aylık bedeli yoktur. Ödenek, maaş üzerinden fona (sosyal aidat olarak) aktarılır ya da diğer kurumlara olan sözleşmeler yoluyla toplanır.

Mutuelle'ler ayrıca temel sigorta tarafından geri ödenmeyen bazı ödenekleri kapsayan bir tamamlayıcı ek sigorta hizmeti sunar. Bu sigorta ücretli ve zorunludur.

→ Evinize yakın bir ofis bulmak için, su internet sitelerini inceleyin :

- www.mutsoc.be
- www.mc.be
- www.mloz.be

Geri ödeme nasıl oluyor ?

Bir doktorda muayene olunca, doktor size muayene olduğunuzu kanıtlayan bir belge verir. Bu belgeyi mutuelle'inize ibraz ederseniz, muayene bedelinin ya hepsini ya da bir kısmını size geri iade edecektir. Genellikle, muayene ücretinizin bir kısmını mutuelle, diğer kısmını ise kendiniz ödersiniz. İlaçlar için de aynısı söz konusudur fakat sadece bazı ilaçların geri ödemesi

yapılır ve eczacı geri ödemeyi fiyatta indirim uygulayarak yapar.

Hasta olarak haklarım nelerdir ?

- Kendi doktorunuzu seçebilirsiniz ve istediğiniz zaman da değiştirebilirsiniz.
- Sağlık durumunuzdan, yapılacak tedaviler ve risklerden haberdar olmaya hakkınız var. Tedaviye başlamadan önce, doktor sizden onay almak zorundadır.
- Sağlık dosyanızı incelemeyi talep edebilirsiniz.
- Sağlık durumunuzun gizli kalmasını istemeye hakkınız var.

Dili konuşmakta ve anlamakta zorluklarınız varsa, mütercim ve tercümanlıkta uzman bir servise başvuru yapılmasını isteyebilirsiniz. Bununla ilgili sizinle muhattap olan servise başvurunuz. (hastane, sağlık yardım hizmeti, v.s.).

Sağlık sorunun varsa ya da kendimi iyi hissetmiyorsam, kime başvurabilirim ?

Öncelikle pratisyen (genel) doktora başvurun. Gerekliyse sizi uzman doktora ya da hastaneye yönlendirmeyi kendisi yapacaktır.

→ Eğer nerede bir genel doktor bulacağınızı bilmiyorsanız, size yakın olan bir eczaneye sorabilirsiniz.

Her sağlık sorununuz olduğunda, aşırı acil bir durum dışında, hastane aciline gitmeyiniz. Sizi muayene eden genel doktor, size yapmanız gerekeni söyleyebilir.

Her zaman aynı doktora gitmek daha iyidir. Birbirinizi daha iyi tanırırsınız. Onunla aranızda güvenilir bir bağ kurarsınız ve sağlık dosyanızın güncellemelerini yapar.

Ne zaman hastahaneye başvurmaliyim ?

Eğer doktorunuz, sizin uzman bir doktorun muayenesine ihtiyacınız olduğunu tespit ederse, sizi hastahaneye gönderebilir. Hastahanelerin bir çoğunun, uzman doktorlara muayene olabileceğiniz polikliniği vardır. Hastanelerin diğçi, göz doktoru, fizik tedavi v.s. muayene hizmeti de vardır. Bu muayeneler önceden belirlenmiş bazı saatlerde veya çoğunlukla da randevu ile yapılır. Acil olarak bu muayenelerden yararlanılamaz.

Peki akşamları ya da hafta sonu hastalanırsam ?

Eğer akşam, gece ya da hafta sonu hastalanırsanız, nöbetçi doktora gidebilir ya da gidebilecek durumda değilseniz, doktorun evinize gelmesini isteyebilirsiniz.

→ Evinize yakın nöbetçi doktor bulmak için, her zamanki doktorunuzu telefonla arayınız (telesekreter size nöbetçi doktorun numarasını verecektir).

Nöbetçi doktor, ciddi bir acil durum olup olmadığına bakacaktır ve acil bir durum varsa sizi bir hastanenin nöbetçi servisine gitmenizi önerecektir.

→ Brüksel’de, ayrıca, SOS Doktorları’nı arayabilirsiniz: 02/513.02.02
www.sosmedecins.be

Muayene olabileceğim başka yerler var mıdır ?

Size yakın olan bir **Sağlık Evi’nde** (maison médicale) de muayene olabilirsiniz. Sağlık Evi’nde, genel doktorlara, sosyal asistanlara, psikologlara, diğçilere, kadın doktorlarına (jinekolog), çocuk doktoruna (pediyatri) muayene olabilirsiniz.

→ www.maisonmedicale.org

Mutuelle’lerin bir çoğunun yönetiminde uzmanlara, genel doktorlara, diğçilere, kadın doktorlarına ve çocuk doktorlarına muayene olabileceğiniz poliklinikleri vardır.

→ Daha fazla bilgi için, bağlı olduğunuz mutuelle bağlantıya geçiniz.

Eşlere ve cinsel ilişkiye bağlı sorunlar için nereden yardım alabilirim ?

Aile planlaması merkezinde, uygun fiyata, bir doktorla görüşebilir ve uzmanlardan doğum kontrol yolları, cinsellik, kürtaj, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, cinsel şiddet hakkında bilgi alabilirsiniz. Uzmanlar, hekimlikte mesleki mahremiyet etiğine uymak zorundadır, ayrıca bu, reçit olmayanlar (18 yaşından küçük olanlar) için de söz konusudur.

→ www.loveattitude.be

Belçika'da, bir kadın çocuk sahibi olmayı istediği gibi olmamayı da istemeye ve doğum kontrol olanaklarından yararlanmaya hakkı vardır.

Bir kadın istemeden hamile kalırsa, hamileliğin onikinci haftası bitmeden önce kürtaj olmaya karar verebilir.

İyi uyuyamıyorum, içim daralıyor, depresyodayım. Kime başvurabilirim ?

Bazen, uzman hekimlere uyku, panik atak, ülke özlemi, yalnızlık, yeniden yaşanan travma... problemlerinden bahsetmek fayda sağlar. Bu durumda, Belçika'da, genel doktor, uzman bir hekime muayene olmanızı tavsiye eder. Ayrıca, çocuklarınız için psikolojik bir yardım da faydalı olabilir. Örneğin, eğer çocuklarınızın okulda problemleri ya da davranışlarında bir farklılık varsa.

→ Size yakın olan servislerden bilgi alınız, örneğin, zihin sağlığı merkezleri. Kendi genel doktorunuza da bundan bahsebilirsiniz.

Engelliyim. Kendim ve ailem için nereden yardım alabilirim ?

Eğer engelliyseniz, sizin için bir yere gitmek, iş bulmak, bağlantı kurmak, bağımsız hareket etmek... zor olabilir. Bazı organizasyonlar engelli kişilerle ilgilenir ve onlara tavsiyelerde bulunur. Bu kuruluşlar size ve ailenize eşlik edebilirler.

→ Daha fazla bilgi için :

- Brüksel’de : Phare (Personne Handicapée Autonomie Recherche) : www.phare-irisnet.be
- Wallonie’de : AWIPH (Agence Wallonne pour l’intégration des Personnes Handicapées) : www.awiph.be

Sağlığım için önemli belgeler nelerdir ?

SIS Kartı : Sosyal kimlik kartı. Bu kart, sağlık güvencesi kuruluşlarına gerekli olan tüm bilgilerinizi içerir. Bu kartı eczanede, hastahane ve mutuelle’de göstermeniz gerekecektir. Bu kartı mutuelle’den edinmelisiniz.

Vignette (fiş) : mutuelle’deki bilgilerinizi içeren belgedir. Mutuelle’e göndereceğiniz belgelerin (sağlık sertifikası, eczane reçetesi) üzerlerine bir vignette yapıştırmalısınız → Bu vignette’leri mutuelle’den istemelisiniz.

Reçete (prescription, ordonnance) : doktorun ilaç listesini ve ihtiyacınız olan tedavileri yazdığı belge. Bu belgeyi, eczanede ilaç alırken göstermeniz gerekir. İlaçlarınızın bir kısmı mutuelle’iniz tarafından eczaneye ödeneceği için, onlar için daha az ödersiniz.

Sağlık sertifikası : muayene sonrasında doktorunuzun vereceği sertifika. Bu belgeyi, muayene ücretinin bir kısmının geri ödenmesi için, mutuelle’inize ibraz etmelisiniz.

Avrupa sağlık güvencesi kartı (Carte européenne d’assurance-maladie CEAM) : Avrupa ülkelerinden ya da uluslararası sağlık güvencesi anlaşmaları olan ülkelerden gelenler için.

Acil durumda aranacak telefon numaraları ?

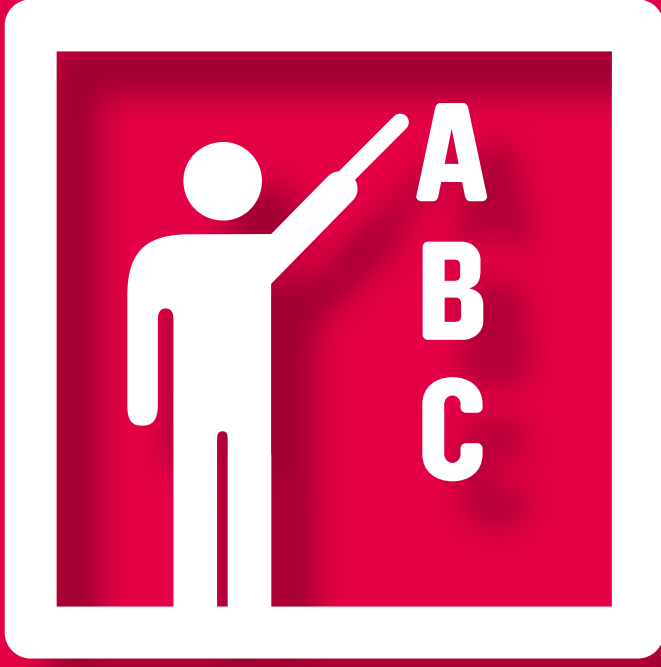
- **Acil sağlık servisi, ambulans, ve itfaye** : **100 ya da 112**
- **Polis** : **101**
- **Zehirlenme önlemi ve tedavi merkezi** : **070/245.245**

Bakınız sizin sayfa 67

Bu acil numaraları bir karta yazınız ve üzerinizde taşıyınız.

zorluklar

sınıf günlüğü defteri

kayıt

parasız okul

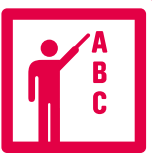
zorunlu okul

okul dışı etkinlikler

ana okul

aile birlikleri

öğretim

Belçika'da, çocuklar 6 yaşından 18 yaşına kadar okula gitmek zorundadırlar. Çocuklar iki buçuk yaşından itibaren okula gidebilirler.

Anne ve babalar, çocuklarının düzenli olarak okula gitmelerini sağlamak zorundadırlar.

Pasaportsuz ve oturma izni olmayan ebeveynlerin çocukları için de okul zorunludur. Çocuklar, okula kayıt yaptırmalı ve okula düzenli olarak gitmelidirler.

Okulların birçoğu karmadır: kızlar ve erkekler aynı okullara gider ve dersleri beraber takip ederler.

Belçika'da okul yapısı nasıldır ?

Okul üç bölüme ayrılır :

- **Ana okul :** İki buçuk ve 5 yaşını doldurmuş çocukları kapsar ;
- **İlköğretim :** 6 yaş üzeri çocukları kapsar ;
- **Ortaöğretim :** 12 yaş üzeri çocukları kapsar.

3 yaşındaki oğlum okula gitmek zorunda mıdır ?

İlkokuldan önce, 2 buçuk yaşından itibaren çocukları ağırlayan ana okul vardır.

Ana okulda, çocuğunuz okulu ve diğer çocukları keşfedecektir. Bu yaşta çocuklar hızlı öğrenir. Ayrıca ilerde sınıfta ihtiyaçları olacak Fransızca'yı kolayca öğrenmelerini de sağlar.

Sizlere çocuğunuz 3 yaş itibarıyla kesinlikle okula göndermenizi öneriyoruz. Ana okul zorunlu olmasa da, çocuğunuza geri kalan öğreniminde çok faydalı olacaktır.

7 yaşındaki kızım okula gitmek zorunda mı ?

Oğlum 16 yaşında.

Okula gitmek zorunda mı ?

Evet. 6 yaşından 18 yaşına kadar okul zorunludur.

Altı yaş, **ilkokulun** başlangıcıdır. İlkokul 6 yıllıktır ve altı yılın sonunda ortaöğrenime geçebilmek için bir diploma verilir.

İlkokul sonunda, 12 yaşına doğru, öğrenciler **ortaöğrenime** başlar. Üçüncü yıl itibarıyla, birçok alana yönelme mümkündür :

- geçiş bölümlerinde, yüksek öğretime devam etmek için okumak ;
- mesleki bölümlerde, bir meslek öğrenmek ;
- okul ile şirket arasında yer alan, daha çok pratik bir eğitim takip etmek.

Dikkat, ortaöğretimde alan seçerken: çocuğunuzun ileride sevak yapacağı bir meslek seçmesi çok önemlidir. Çocuğunuzun seçtiğı alanın, istediğı mesleğe uygun olup olmadığını kontrol edin.

→ Öğretmenlere, idareye ya da **PMS merkezine** fikir sormaktan kaçınmayın. Sizlere ortaöğretimde alan seçiminize yardımcı olabilirler.

Ortaöğremin sonunda başarılı olması durumunda, çocuğunuz bir diploma sahibi olur. Bu diploma ile, yüksek öğrenime kayıt yapabilir ya da iş arayabilir (« iş » bölümüne bakınız).

Peki kayıt nasıl oluyor?

Belçika'ya vardıktan sonra, size bir okul bulmanızı ve çocuğunuzun hızlı bir şekilde kaydetmenizi öneriyoruz. Okul'dan randevu alınız.

Eğer dili konuşmak ya da anlamakta zorluklarınız varsa, bir mütercimle ya da çeviri yapabilecek biriyle gidiniz. Aynı zamanda mütercim ve tercümanlıkta uzman bir servise başvuru yapılmasını da isteyebilirsiniz. Bunun için okulla iletişime giriniz.

Pasaportlu, oturma izni olan ya da olmayan yabancı çocuklar da Belçikalı çocuklar gibi, bütün çocukların okula kayıt olmaya hakkı vardır. Okul, sadece kayıt kontenjanının dolması durumunda çocuğu okula kaydetmeyi reddedebilir.

 Oturum belgesi olmayan çocuklar da okula yazılmalıdır ve okula düzenli olarak gitmelidirler.

Dikkat! Ortaöğretimde, durum biraz farklıdır.

→ Çocuğunuzun okulundan bilgi alınız ya da çocuğunuz henüz kaydolmamışsa, çocuğunuz kaydetmeyi düşündüğünüz okuldan, ve yahut da www.inscriptions.cfwb.be internet sitesinden bilgi alınız.

Çocuğum için nasıl okul seçebilirim ?

Önemli olan nedir ?

Okulu özgürce seçebilirsiniz.

 Sizin ve çocuğunuzun iyi karşılanacağını düşündüğünüz bir okul seçmeniz önemlidir. Birçok okulu gezin. Başka ailelere, komşularınıza fikir danışın. İdareyle görüşmeyi, okulu gezmeyi, okul ziyaretiniz sırasında müsaitlerse, bir ya da iki öğretmenle görüşmeyi talep edin.

Birçok anne ve baba çocuklarının okullarını, okulun coğrafi konumuna göre seçerler. Ancak, bu geçerli tek bir ölçüt değildir.

Resmi (devlet) okul mu ya da bağımsız bir okul mu seçmeli?

Belçika'nın frankofon bölgesinde, Wallonie-Brüksel Federasyonu, öğretim ve mali durumdan sorumlu kamu hizmeti. Okullar, ya doğrudan Federasyon tarafından ya yerel bir kamu hizmeti (Vilayet ya da **COCOF** , Şehir ya da Belediye) ya da özel bir kuruluş tarafından yönetilir. Bu «yönetim güçleri» okulun felsefi yaklaşımından, organizasyonundan ve pedagojik yöntemlerinden sorumludurlar.

Tüm **devlet okulları** (kamu güçleri tarafından yönetilen), herhangi bir felsefi ya da özel bir dini öğretime öncelik vermeden, bütünlüklü ilke ve değerlere (gerçeği arama, bilimsel nesnellik, açık görüşlülük, hoşgörü, ...) sahiptir. Ebeveynlerin seçimlerine göre, laik ahlaki ders ya da din dersi tercihe bağlıdır.

Birçok sayıda **bağımsız okulların** inanca bağlı (özellikle de katolik, yahudi, protestan ve müslüman okulları da var) bir yapısı vardır. Bazı bağımsız okullar laiktir ya da özel bir projeye yönetilirler.

Wallonie-Brüksel Federasyonu tarafından tanınmayan (dolayısıyla finanse edilmeyen) okullar hariç, tüm Walon ve Brüksel okulları aynı seviye ve içerikte olan bilgiler ve yetenekler üzerine kurulu dersler verir.

Bağımsız okullarla özel okulları karıştırmayın.

Özel okullar başka bir yetkili makam (Fransa'da bakalorya gibi) tarafından tanınmış ya da Belçika tarafından onaylı makamlarla eğitim verebilir ancak Fransızca ya da Hollandaca dillerinden başka bir dilde eğitim verir. Özel okullarda, ebeveynler çocuklarını kaydetmek için para ödemek zorundalar. Bu nedenle, bu okullar daha pahalıdır.

Brüksel'de, Fransızca ya da Hollandaca okul var mı ?

Brüksel'de, Fransızca ya da Hollandaca dillerinde öğretim yapan okullar arasında seçim hakkınız var. Ebeveyn olarak, çocuğunuz için hangisinin en iyisi olacağını iyi düşünmeniz çok önemlidir. Okul ve öğrenim dili seçildikten sonra, çocuğun öğrenimine aynı yerde devam etmesi tercih edilir.

→ Belediyenize bağlı olan bütün okulların listesini ve aynı zamanda ilkokulların kayıt tarihlerini isteyin.

Çocuklarımı okula kaydetmek için para ödemeli miyim?

Hayır, Wallonie-Brüksel Federasyonuna bağlı okullara kayıt parasızdır.

Fakat dikkat edin! Bazı servisler ve okul gereçleri ücretli olabilir: öğle kantini, çocuk yuvası ya da etüt, bazı kültürel ve sportif etkinlikler, fotokopi, kitaplar, gereçler,... Bunlar okul giderleridir.

Eğer okul, kayıt için para talep ederse, itiraz etmeye hakkınız var.

Okul giderleri hakkında iyice bilgi alınız. Okul giderleri okuldan okula değişir. Eğer maddi durumunuz iyi değilse, çözüm bulabilmek için idareyle görüşmeyi isteyin.

Bazen, ortaöğretim öğrencileri için maddi yardımlar bulunur (öğrenim bursu).

→ Çocuğunuzun okulundan bilgi alınız.

Ders saatleri dışında çocuğuma kim bakabilir?

Okullar, 3 ile 12 yaşları arası çocuklar için derslerden önce ve sonra **çocuk yuvası** hizmeti sunar. Bu hizmet genellikle ücretlidir.

Okullar ayrıca, çocukların ödevlerini, sportif ve sosyokültürel etkinlikler yapmalarını sağlayan **etütler** düzenler.

Okul dışında, çocuklara ve erişkinlere yönelik birçok **okuldışı etkinlikler** (spor, şarkı, dans, müzik, resim, yaratıcı sanat, v.s.) bulunmaktadır.

→ kuldan bilgi alınız.

Etkinliklerin ücretleri etkinlikten etkinliğe ve kuruluştan kuruluşa değişir. Bilgi alınız.

Okul tatilleri boyunca, çocuğunuzun tatil merkezine, staja ya da çocuk yuvasına da kaydedebilirsiniz.

→ Çocuğunuzun okulundan, belediyenizden ya da Doğum ve Çocuk Merkezi'nden (ONE) bilgi alınız.

Bazı mutuelle'ler ekonomik olarak size yardımcı olabilir.

Çocuğumun okuluna yardımcı olmak için ne yapabilirim?

Çocuğunuza yapabileceğiniz en büyük yardım, okuldaki çalışmalarını takip etmek: öğretmenlerle görüşmek, çocuğunuza zaman ayırmak, ödevlerini yapmasına teşvik etmek ve yardımcı olmak, okulun nasıl geçtiğini

sormak, **sınıf günlüğü defterini** incelemek...

Bütün okullarda **veli toplantısı** var. Hatta dil ve bilinmezlik size zor gelse de, toplantılara katılın. Çocuğunuzun öğretmenleriyle görüşebilirsiniz ve çocuğunuz daha iyi tanımlarına yardımcı olabilirsiniz. Okulda geçen şeyleri daha iyi anlayabilirsiniz. Diğer anne ve babalardan da yardım isteyebilirsiniz.

Anne babalara fikirlerini duyurmakta ve okulda yapılanlar hakkında etki yapmakta yardımcı olan aile birliği dernekleri var. Bununla ilgili okulla görüşünüz.

Bazı okullar, Belçika'ya yeni gelenler için okul desteği ve Fransızca'yı öğrenmeleri için ders yardımı yapar: özellikle geçiş (hazırlık) sınıflarıyla.

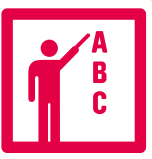
Ayrıca okul dışı, okul yardımı fırsatları da bulunmaktadır (örneğin ödev okulları gibi « écoles des devoirs »).

→ Daha fazla bilgi için: www.ffedd.be

Çocuğumun okulda zorlukları varsa ne yapmalı?

Bazı okulların, zorluk yaşayan öğrencileri için çözüm önerileri vardır.

Çocuğunuza yardım etmek için nelerin yapılabileceğini bulmak için öğretmenlerle görüşmeyi talep edebilirsiniz.

Eğer bu zorluklar devam ederse ya da çok önemli ise, öğretmen ve okul size yardımcı olabilecek uzman servislere yönlendirecektir: **PMS merkezleri** , ödev okulları ve benzeri başka servisler.

Eğer çocuğunuz engelliye ya da özel öğrenme zorlukları çekiyorsa, bunun için ilkokul seviyesiden itibaren uzman öğretim veren okullar vardır.

Başka bilgileri nereden bulabilirim ?

Çocuğunuzu okula kayıt sırasında, idare size bilgi verecektir ve sorularınızı o sırada sorabilirsiniz. Dili iyi konuşmuyorsanız, çeviri yapabilecek birinin size eşlik etmesini sağlayın.

→ Wallonie-Brüksel Federasyonu internet sitesinden birçok bilgiye ulaşabilirsiniz: www.enseignement.be

Bakınız dizin sayfa 67

evlilik yasal birlikte yaşam hamilelik
arabuluculuk eş
ayrılma çocukların karşılanması doğum boşanma

Aile

Biz birlikte yaşıyoruz ama evlenmek istemiyoruz. Bu mümkün müdür ?

Evet. Belçika'da, birçok çift evlenmeden birlikte yaşar. Bunun adı **özgür birlikteliktir**. Eğer birlikte yaşamak isterseniz ve evlenmeden, bir-birinizin maddi varlığını güvence altına almak isterseniz, bunun için **yasal birlikte yaşam (cohabitation légale)** da vardır. → Daha fazla bilgi için : belediyenize başvurun.

Biz birlikte yaşıyoruz ve evlenmek istiyoruz. Ne yapmamız gerek ?

Eğer evlenmek istiyorsanız, dört şartı yerine getirmelisiniz :

- En az 18 yaşında olmak
- Evlenmek için çiftlerin onayının olması
- Çok yakın akraba ilişkisinin olmaması
- Evli olmamak

Evlenecek çiftten biri belediyesine evlenme isteğini bildirmeli.

Belçika'da sadece **resmi nikâhın** **yasal yaptırım gücü vardır.**

Eğer evlenecek çift dini nikâh yapmayı arzu ederse, resmi nikâhın dini nikâhtan önce yapılması gerekir.

Eğer başka bir ülkede **resmi olarak nikâh** yaptıysanız, genellikle, evliliğiniz Belçika'da da geçerlidir. → Daha fazla bilgi için : belediyenize başvurun.

Evliliğimiz neyi değiştirecek ?

Eş olarak, birbirinize karşı **hak ve ödevleri-niz** var. Yasa beraber yaşamınızı ve karşılıklı olarak birbirinize yardım etmeyi gerektirir. Doğası itibarıyla biraz değişik olan hak ve zorunlulukları kapsayan farklı evlilik sözleşmeleri vardır.

→ Daha fazla bilgi için : www.notaire.be

Eşler eşittir. Aynı hak ve ödevlere sahiptirler.

Evlilik, eşlerin herbirinin bireysel özgürlüklerinde herhangi bir değişiklik yapmaz. Eşler evlilik süresince gündelik yaşantıları çerçevesinde olduğu gibi kariyer yaşantıları çerçevesinde de özerkliğe sahiptir. Örneğin, eşlerin herbiri istediği mesleği yapabilir ve arkadaşlarıyla bağlantılar kurabilir.

Biz artık anlaşıyor ve artık beraber yaşamak istemiyoruz. Ne yapmalı?

Çiftler arasında önemli sorunlar olması durumunda, ayrılmaya ya da boşanmaya karar verebilirsiniz. Ancak boşanma, evliliğin kesin olarak kopmasıdır.

Ayrılık durumunda, sulh yargıcına, ayrılığa bağlı geçici önlemlerin (ev, çocuklar, gelirler, v.s) alınmasını isteyebilirsiniz. → Belediyenizin idaresinden bölgenizin sulh yargıcının iletişim bilgilerini isteyiniz.

Boşanmak için birçok işlem vardır. Bu işlemler çerçevesinde olan çocukların bakımı, çocukların giderlerine katılım ve eski eşler arasında olası bir yiyecek yardımı gibi önemli konular halledilmelidir.

→ Daha fazla bilgi için :
www.notaire.be

Bir avukat size yardım edebilir.

→ Ayrıca, bir aile arabulucu servisine de başvurabilirsiniz. «bilgiler/tavsiyeler: hukuki yardım» bölümüne bakınız.

Biz bir bebek bekliyoruz. Gebelikte doktor takibi önemli mi ?

Evet. Gebeliğinizin en başından doktor takibi altında olmanız önemlidir. Bu takip, bebeğinizin gelişimi açısından ve sizin için çok önemli. Bu takip size hamilelik ve doğum hakkındaki sorularınıza cevap bulmanız için fırsat sağlar.

Hangi servise başvurabiliriz ?

Jinekolog'a (kadın hastalıkları ve doğum doktoru) danışabilirsiniz. Genel doktorunuz sizi jinekoloğa yönlendirebilir.

Doğum ve çocuk merkezi (ONE) her yerde, Wallonie'de ve Brüksel'de, ücretsiz olarak genel doktora, jinekoloğa ya da ebeye muayene olabileceğiniz anne-baba muayene hizmetleri veriyor.

→ Size yakın bir ONE merkezi bulmak için, siteyi inceleyiniz
www.one.be

→ Brüksel'de aynı zamanda ONE'nin Flaman denki olan : « Çocuk ve sağlık » (Kind en gezin) merkezine de başvurabilirsiniz :
www.kindengezin.be

Oturum izni ve pasaportunuz olmasa da ONE merkezine gidebilirsiniz.

Gebelik sırasında anne adayının yapması gereken idari işlemler nelerdir?

Mutuelle'inize bir bebek beklediğinizi haber verin. Size yapmanız gereken işlemleri bildirecektir. → « sağlık » bölümüne bakınız.

İşçi hakları hamile olan işçileri korur : işten çıkarılamaz ya da gebelik boyunca risk taşıyan işlerde çalıştırılmazlar.

Çalışıyorsanız, doktorunuzdan gebeliğinize dair bir belge isteyin ve belgeyi işvereninize iletin.

Bebeğimiz doğduğunda ne yapmalıyız ?

Bebeğiniz doğduğunda, anne, baba ya da her ikisi bebeğin doğduğu belediyeye, doğumdan sonraki 15 gün içinde, doğumu bildirmek zorundadırlar.

Pasaportunuz ve oturma izniniz olmasa da, bu işlemi yapmak zorundasınız.

Eğer evli değilseniz, bebeğin babası, sizin oturmakta olduğunuz belediyede, çocuğu tanıdığını beyan etmesi gerekir. Bu işlemi, doğumdan önce yapınız çünkü bu işlem

sırasında anne adayının da bulunması kaçınılmazdır. Bu anne-baba tarafından çocuğun tanınmasıyla, anne ve baba annelik-babalık hakkını eşit bir şekilde, birlikte yürütürler.

Doğumu bildirdiğinizde, size doğum belgesi verilir. **Doğum belgesi** çocuğunuzun geleceği için önemli bir belgedir ve bu belgeyi saklamak da önemlidir.

Pasaportunuz ve oturma izniniz olmasa da, çocuğunuza yine de doğum belgesi verilecektir

Doğumu başka kime haber vermeliyiz?

Çocuğunuzun doğumunu mutuelle'e haber vermeyi unutmayın. Mutuelle çocuğunuzun kaydedecek ve yapılması gereken işlemler için size rehberlik edecektir.

Belki de, doğum parasına ya da çocuk yardımına hakkınız olabilir. Mutuelle size yapılması gereken işlemleri açıklayabilir.

Eğer bebeğimiz hastaysa, nereden yardım alabiliriz?

Eğer çocuğunuz hastaysa, doktora gidiniz
→ «sağlık» bölümüne bakınız.

Bebeğimizin sağlığının takibini nereden yaptırabiliriz?

ONE, 3 yaşından küçük çocuklar için sağlık takibi muayeneleri düzenlemektedir. Çocuğunuzun gelişimini takip edebilir ve orada aşısını yaptırabilirsiniz.

Pasaport ve oturma izniniz yoksa bile, ONE'ye gidebilirsiniz.

Gün boyunca çocuğumuza kim bakabilir?

Eğer düzenli olarak çalıştığınız ya da eğitim aldığınız nedenlerinden dolayı) yoksanız, çocuğunuz (3 yaşına kadar) bir kreşe ya da bir bakıcıya bakması için bırakabilirsiniz. Çocuğunuz 2 buçuk yaşından itibaren okula kaydedebilirsiniz.

→ «öğrenim» bölümüne bakınız.

Anlaşmalı kreş ve bakıcı ücreti gelirinize göre değişir. Anlaşmalı olmayan kreş ve bakıcılar da var. Bunlardan bazıları pahalıdır. Bilgi alın, fiyatları karşılaştırın.

→ ONE'den kreş ve bakıcıların listesini isteyin.

Bakınız sizin sayfa 67

sporlar
müzik
kültürel yaşam
kütüphaneler
gönüllülük
dernekler
vatandaş sorumluluğu

Toplumda yaşam

Derneklere nasıl katılabilirim ?

Birçok çeşit dernek vardır: profesyonel, sportif, kültürel, sosyal, insani, felsefi, çevresel... Bazıları kültürel, yaratıcı ve toplumsal etkinlik ve eğitim hizmetleri sunar. Bu çalışmalar, aynı mahallede yaşayan, tüm topluluklardan kişilere, birbirleriyle karşılaşmaya, tanışmaya ve beraberce daha iyi bir şekilde yaşamaya fırsat sağlar. Ayrıca, farklı ırklardan vatandaşların dernekleri, dostluk dernekleri, bireyleri kültürel hayata uyum sağlamalarına ve katılmalarına yardım eden dernekler de var.

Dernek yaşamına katılarak, başka kişilerle tanışır ve yerel toplumunuzun yaşamına ya da toplumsal bir projeye katılırsınız.

Üye ya da gönüllü olabilirsiniz. **Gönüllü olmak** zamanınızın bir kaç saatini bir derneğe harcamaktır. Gönüllü kişinin ne maaşı ne de bir iş sözleşmesi vardır.

Bir kaç dernek etkinliği örneği: bir etkinlik sırasında engelli bir kişiye eşlik etmek, kültürel bir etkinlik düzenlemeye yardım etmek, ders vermek, broşür dağıtmak, çocuklara ödev yapmalarında yardım etmek, yaşlılar için alışveriş yapmak, idari iş yapmak...

→ Gönüllü işler hakkında daha fazla bilgi için :

- www.yaqua.org
- www.volontariat.be

→ İşlemekte olan dernekleri öğrenmek için :

- www.culture.be
- www.educperm.cfwb.be
- www.cbai.be
- www.bruxellesocial.irisnet.be
- ve Wallonie'deki Bölgesel Uyum Merkezleri («bilgiler-tavsiyeler» bölümüne bakınız)

→ Gençlerle bağlantılı dernekler için : www.servicejeunesse.cfwb.be

Kültürel yaşama nasıl katılabilirim ?

Birçok sanatsal ve kültürel etkinlikler düzenlenir. Oyunlar, konserler ve gösteriler

özellikle Wallonie-Brüksel Federasyonunun 115 kültür merkezlerinde olduğu gibi birçok belediyelerde de yer alır. Belediye idaresinin kültürel hizmet servisi, genellikle belediyenin yıllık etkinlikler ajandası dağıtır.

➔ Ücretsiz gazeteler ve büyük gazetelerin kültürel ajandaları da bilgiler içerir. Kültür merkezleri düzenledikleri etkinliklerle ilgili sizi bilgilendirebilir.

Ayrıca çok sayıda müze vardır.

Wallonie-Brüksel Federasyonu'ndaki müzeler ayda bir defa ücretsizdir. Bazı müzeler ise yıl boyunca ücretsizdir.

Eğer CPAS'tan ya da bazı derneklerden faydalaniyorsanız, kültürel etkinliklere katılmak için, indirimli biletlerden (madde 27) faydalanabilirsiniz.

Kütüphanelerden ödünç kitap alma ya da kiralama yahut da «médiathèque»lerden müzik CD'si ya da ödünç film alma olanağınız var.

- www.bibliotheques.be
- www.lamediatheque.be

➔ Size yakın bir etkinlik ya da kültürel çalışma bulmak için : www.culture.be

➔ Daha fazla bilgi için, Wallonie-Brüksel Federasyonu'nun sitesinin Espace «citoyens» bölümünü inceleyin : www.cfwb.be

Boş zamanımı nasıl değerlendirebilir, kendimi nasıl rahatlatabilirim, spor yapabilirim ?

Havalar iyi olunca, Brüksel'de ve Wallonie'de hemen hemen birçok yerde **bitpazarları, ikinci el eşya satışı, müzik festivalleri** yer alır. → Ücretsiz gazeteler ve büyük gazetelerin ajandaları da bilgiler içerir. Şu sitede, boş zaman doldurma ajandası bulursunuz **www.culture.be**

Çok sayıda **spor** yapmanız mümkündür.

→ Daha fazla bilgi için : **www.adepts.be**

Size yakın olan spor dernekleri, düzenledikleri etkinliklerle ilgili size bilgi verebilirler.

→ Birçok belediye, internet sitelerinin «spor ve boş vakit» (sports et loisirs) ya da «turizm» (tourisme) bölümleri de vardır.

→ Daha da fazla bilgi için: Wallonie-Brüksel Federasyonu'nun sitesinin Espace «citoyens» bölümünü: **www.cfwb.be** («boş zaman» (loisirs), «turizm ve spor» (tourisme et sport) bölümleri), ve Fransız Topluluğu Komisyonu (Cocof) sitesini: **www.cocof.irisnet.be** inceleyin.

Bakınız dizin sayfa 67

sigortalar para sorunu banka
tasarruf

Para ve sivil sorumluluk

Bir banka hesabım olmalı mı ? Ne işe yarar ?

Evet, kesinlikle gerekli. Bir banka hesabınızın olması harcamalarınızı (örneğin elektrik ve gaz faturaları) havale yoluyla göndermenizi ya da banka kartı (mağaza alışverişleriniz için) ile ödemenizi sağlar. En çok kullanılan iki hesap cari hesap (compte à vue ya da compte courant) ve tasarruf (yatırım) hesabıdır.

- Cari hesap üzerinden, para yatırabilir, çekebilir, havale edebilir ve ödemeler gerçekleştirebilirsiniz.
- Tasarruf (yatırım) hesabından, yatırım yapabilirsiniz. Yani paranızın size getirisi (faiz) olacaktır.

Banka kartıyla, bankamatiklerden nakit para çekebilir ve esnaf alışverişlerinizi ödeyebilirsiniz.

Masraflar bankadan bankaya değişir. Ücrete dahil servisleri kıyaslayın ve kontrol edin.

Eğer Belçika'da oturumunuz yoksa, kimliğinizin (pasaport ya da geline ülkeden kimlik kartı) resmi bir kanadının beyanı üzerine, bir bankada basit usüllü bir cari hesap açabilirsiniz.

Postanede de banka hesabı açabilirsiniz.
➔ www.bpost.be

Para sıkıntım varsa ne yapmalı ?

Eğer, artık giderlerinizi (kira, elektrik faturası, borç aidatı) ödeyemiyorsanız **borç danışma servisleri** size tavsiyede bulunabilir.

➔ Bir büronun iletişim adresi için: belediye'nizin CPAS'ına başvurun ya da Valon Bölge Müdürlüğünü telefonla arayın: 0800/11.901 ya da Brüksel'i: 02/217 88 05

Sıkıntılı bir durumda, faturaları önemsememezlikten gelmeyin! Bağlantıya geçin, taksitlendirme talep edin, yardım arayın...

Ödenmemiş para cezalarına dikkat! Önemli bir tavsiye: para cezası alırmaz ödemeyi hemen yapınız. Aksi takdirde, para cezasının toplamı ikiye katlanma tehlikesiyle karşılaşır ve haciz memuru evinize gelebilir.

Ya kredi ?

Krediye dikkat edin! Krediyle alışveriş yapmak çekicidir ama bir riski vardır: düzenli bir şekilde ödeyemeyecek noktaya kadar borçlanmak. Faiziyle birlikte toplam borç bazen ödünç alınan paradan çok daha fazlaya mal olur. Ayrıca, eğer özel ya da tanınmamış

şirketlerden gelen krediler söz konusu ise, dolandırılma tehlikesine maruz kalabilirsiniz.

Eğer kesinlikle krediye ihtiyacınız varsa, ancak az bir gelirin varsa, eşlikli sosyal kredi (crédit social accompagné) sizin için uygun olabilir.

→ Bunun için örneğin Credal'a başvurabilirsiniz : www.credal.be

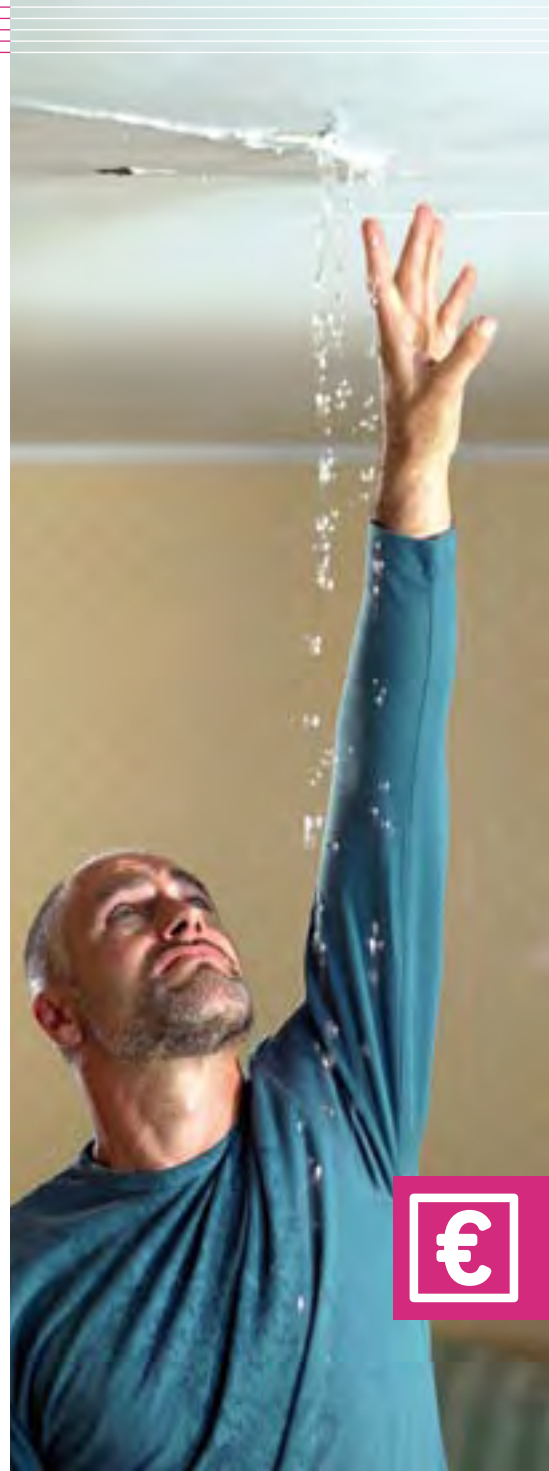
Hangi sigortaları yapmalıyım ? Ne işe yararlar ?

Belçika'da, iki sigorta zorunludur: arabanız varsa, araba sivil sorumluluk sigortası ve eğer kiracı ya da ev sahibiyseniz, konut sigortası.

Eğer, birinin arabasına zarar verir ya da birini yaralarsanız ya da eğer eviniz yanarsa yüksek bir tutar ödeme tehlikesiyle karşı karşıya kalırsınız. Eğer sigortalıysanız, sigortanız ödemeyi yapacaktır. Sigortalı olmak için, her yıl sigortaya bir prim ödemek zorundasınız. Buna karşılık olarak, sigorta kaza durumunda ödemelerin hepsinin ya da bir kısmının ödeme sorumluluğunu üstlenir.

Eğer kendinizin ödemesi gerekecek bir durumla karşı karşıya kalırsanız, size parasal açıdan önemli sıkıntılar yaratabilecek olası risklere ve hasarlara karşı

sigorta yapmanız önemle tavsiye edilir. Aile sigortası («yine sivil sorumluluk sigortası (assurance responsabilité civile – RC vie privée)» şeklinde adlandırılan), örneğin, sizin ya da aile üyelerinden birinin bir başka bir kişiye yol açacağı hasarların geri ödemesini yapacaktır. Hastane sigortası mutuelle'in ödemediği sağlık giderlerini kapsar.

→ Sigortalı olmak için, bankanıza, postaneye, bir aracıya ya da doğrudan bir sigorta şirketine başvurabilirsiniz.

Özel işlemlerim için hangi önlemleri almam gerekir ?

- Bir belge ya da **sözleşme** imzalamadan önce, belgeleri özenle okuyunuz. Soru sormaktan, önemli noktaları yeniden gözden geçirmekten sakın kaçınmayın. Uzmanlara fikir danışın. Şüphelendiğiniz durumda, belgeye imza atmayınız!

Dikkat. İmza, bir belgeye resmi bir karakter ve yasal bir değer katar. Bir belgeyi imzaladığınız zaman, içeriğinden sorumlu olursunuz ve size belgeyi imzalatan kişiyle bağınız olur.

- İmzaladığınız bütün belgelerin bir örneğini özenle saklayınız.
- Elden doğrudan yaptığınız ödemeler için makbuz isteyin. Bu makbuz ödeme tarihini, ödeme miktarını, ödeme nedenini : örneğin « Kira Aralık 2011 » belirtir. Makbuz, ödemeyi alacak kişi tarafından imzalanır. Bu alındı belgelerini saklayınız. Herhangi bir sorun çıkması durumunda, ödeme kanıtı olarak işinize yarayacaktır.

Bakınız dizin sayfa 67

===== Bilgiler/Tavsiyeler

Bilgiler/Tavsiyeler

Nereden bilgi ve başka hizmetler bulunabilir?

SOSYAL VE KÜLTÜREL YAŞAMA KATILMAK

Brüksel’de olduğu gibi Wallonie’de, bireysel servislerden başka (rehberlik, sosyo-mediko-psikolojik... yardımı), size ilgi alanınıza göre katılabileceğiniz çok sayıda dernek sosyal ve kültürel etkinlikler düzenler: insan hakları koruma organizasyonları, kadın dayanışması, doğayı koruma merkezi, vatandaş birikmeliği... Bu dernekler ya yerel planda, mahallenizde, belediye düzeyinde, ya da ulusal alanda, bölgesel ya da federal seviyede, çalışır. Bunlar arasında, özellikle aşağıdaki dernekler bulunur :

- kültürel dernekler ve sürekli eğitim,
- gençlik hareketleri, merkezleri ve dernekleri,
- göçmenler dernekleri ya da göçmenlik konusuyla ilgilenen dernekler.

Danışma bürolarından ya da bölge uyum merkezlerinden yahut doğrudan internetten, bu derneklerin amaç ve etkinlikleri hakkında bilgi almayı ihmal etmeyin.

- www.guidesocial.be

YENİ GELENLER DANIŞMA SERVİSLERİ

Bu dernekler yeni gelenler için bilgi, eşlik etme ve yönlendirme gibi hizmetler sunar. Bu dernekler yeni gelenlerin ihtiyaçlarını bilir ve somut bir yardım sunabilir.

BRÜKSEL’DE

1000 BRUXELLES

MAISON DE LA SOLIDARITÉ (DAYANIŞMA EVİ)

Place Sainte-Catherine 44A

Tél. : 02/279.63.80 - Fax : 02/279.63.89

1030 SCHAERBEEK

ATMOSPHÈRE AMO

(Association d’aide aux jeunes) (Gençlere yardım derneği)

Place de la Reine, 35

Tél. fixe/fax : 02/218.87.88

GSM : 0484/953.288

www.atmosphere-amo.be

1050 IXELLES

CIRÉ

(Coordination et initiatives pour réfugiés et étrangers)

(Sığınmacılar ve yabancılar için koordinasyon ve inisiyatif)

Rue du Vivier, 80/82

Tél. : 02/629.77.10

www.cire.be

1070 ANDERLECHT

CONVERGENCE (AMAÇ BİRLİĞİ)

Boulevard de la Révision 36-38

Tél. : 02/523.82.46

GSM : 0473/81.61.55

www.convergence.be

1080 MOLENBEEK-SAÏNT-JEAN

SAMPA

(Service d'Aide aux Molenbeekois Primo-Arrivants)

(Molenbeek'ti yeni varanlara yardım servisi)

Rue Comte de Flandre 15

Tél. : 02/422.06.11

Fax : 02/422.06.27

www.molenbeek.be

1190 FOREST

CONVIVIAL

(Mouvement d'insertion des réfugiés)

(Sığınmacıları hayata kazandırma hareketi)

Rue du Charroi 33-35

Tél. : 02/503.43.46

Fax : 02/503.19.74

www.convivial.be

1210 SAÏNT-JOSSE

LA VOIX DES FEMMES

(KADINLARIN SESİ)

Rue de l'Alliance 20

Tél. : 02/218.77.87

Fax : 02/219.60.85

www.lavoixdesfemmes.org

FLAMAN HİZMETLERİ

BON

(Bureau d'accueil bruxellois des personnes d'origine

étrangère) (Brüksel yabancı uyrukluları karşılama bürosu)

– Rue de l'Avenir 35 - 1080 Molenbeek-Saint-Jean

– Rue Ph. de Champagne 23 - 1000 Bruxelles

– Place Colignon 4 - 1030 Schaerbeek

Tél. : 02/501.66.80

www.bon.be

WALLONIE'DE – BÖLGESEL UYUM MERKEZLERİ

BRABANT WALLON

CRIBW

(Centre Régional d'Intégration du Brabant Wallon)

(Brabant Wallon Bölgesel Uyum Merkezi)

Rue de Mons 17/1

1480 Tubize

Tél. : 02/366.05.51

www.cribw.be

CHARLEROI

CRIC

(Centre Régional d'intégration de Charleroi)

(Charleroi Bölgesel Uyum Merkezi)

Rue Hanoteau 23

6060 Gilly

Tél. : 071/20.98.60

www.cricharleroi.be

LA LOUVIÈRE

CeRAIC

(Centre Régional d'Action interculturelle de la Région du

Centre) (Merkez Bölgesi Kültürlerarasılık Hareketi Bölgesel Merkezi)

Rue Dieudonné François 43

7100 Trivières (La Louvière)

Tél. : 064/23.86.56

www.ceraic.be

LIÈGE

CRIPEL

(Centre Régional pour l'intégration des Personnes

Etrangères ou d'Origine étrangère de Liège) (Liège Yabancı ve Yabancı Uyrukluların Bölgesel Uyum Merkezi)

Place Xavier Neujean 19B

4000 Liège

Tél. : 04/220.01.20

www.cripel.be

MONS

CIMB

(Centre Interculturel de Mons et du Borinage) (Borinage ve Mons Kültürlerarasılık Merkezi)

Rue Grande, 56
7330 Saint-Ghislain
Tél. : 065/61.18.50
www.cimb.be

NAMUR

CAI

(Centre d'action interculturelle de la province de Namur)
(Namur ili kültürlerarasılık hareket merkezi)

Rue Docteur Haibe 2
5002 Saint-Servais (Namur)
Tél. : 081/73.71.76
www.cainamur.be

VERVIERS

CRVI

(Centre Régional de Verviers pour l'intégration des personnes étrangères et d'origine étrangère) (Yabancılar ve yabancı uyruklu kişilerin uyumu için Vervier Bölgesel Merkezi)

Rue de Rome 17
4800 Verviers
Tél. : 087/35.35.20
www.crvi.be

INTERNET KAYNAKÇASI

İLK GELENLER İÇİN BİLGİLER

Yabancılarla ilgili mevzuat ve işlemler hakkında (konaklama, iş, konut, v.s.) bir internet sitesi var.

- www.newintown.be

FAYDALI GENEL BİLGİLER

Konaklama, sağlık, iş ve diğer önemli ihtiyaçlarınızla ilgili sizi yönlendirmek için tam bilgi verecek başka bir internet sitesi :

- www.belgopocket.be

Wallonie-Brüksel Federasyonu internet sitesinin « vatandaşlar » (citoyens) girişi, gündelik yaşamınızla bağlantılı ve bu broşürde bahsedilen farklı konular hakkında bilgiler verecektir :

- www.cfwb.be

BELÇİKA VE BÖLGENİZ

Federal Belçika sitesi :

- www.belgium.be

Başkent-Brüksel Bölgesi sitesi :

- www.bruxelles.irisnet.be

Valon Bölgesi sitesi :

- www.wallonie.be

İLİNİZ VE BELEDİYENİZ

Birçok il ve belediyeler bir internet sitesine sahiptir. Örneğin :

- www.bruxelles.be
- www.charleroi.be
- www.liege.be
- www.molnbeek.be

Belediyenizden ya da şehrinizden bilgi alınız, yahut da :

- Başkent-Brüksel Bölgesi Şehir ve Belediyeler Derneğinden (l'Association de la Ville et des Communes de la Région de Bruxelles-Capitale) : www.avcb.be
- Şehirler ve Belediyeler Birliğinden (l'Union des Villes et Communes): www.uvcw.be

İNTERNET

İnternete ulaşım imkanınız yok mu ? Walon bölgesinde, Espace Public Numérique (EPN)'e başvurabilirsiniz :

- www.epn-ressources.be

Birçok belediye kütüphanelerinde, internet bağlantısı ücretsizdir.

- www.bibliotheques.be

Bu broşürde belirtilen internet sitelerinin çoğunluğu iki dildedir (Fransızca ve Hollandaca). Bazılarının İngilizce ve Almancasına da ulaşılabilir. Dili değiştirmeye yarayan simgeler (fr/nl/de/en, v.s.) çoğunlukla sağ üstte bulunur.

Bu internet sitelerini incelemek için dili yeterince bilmiyor musunuz ? Uzman birinden, bir komşunuzdan, bir arkadaşınızdan, dili bilen birinden internet sitelerinde size yardımcı olmasını isteyiniz.

ÖZEL KAYNAKLAR

HUKUKİ YARDIM

Hukuki bir tavsiye için (oturum isteme, boşanma, konutla ilgili anlaşmazlık, özel bir şirketle anlaşmazlık, v.s.), avukata danışabilirsiniz. Bir avukatın iletişim adreslerine şu internet sitesinden ulaşabilirsiniz

- www.avocat.be

Ücretsiz ilk hukuki danışmanlık için, bir **Hukuki yardım bürosuna (bureau d'aide juridique, BAJ)** da başvurabilirsiniz. Detaylı bir işlem ya da tavsiye için yeterli bir gelir kategorisine giriyorsanız size bir avukat tayin edilebilir. Size yakın bir BAJ'ın iletişim adresini şu siteden bulursunuz

- www.avocat.be

Yabancı hakları derneği (Association pour le droit des étrangers, ADDE)

sosyal adalete adına yabancıların haklarını duyurmakla ilgilenir. Elektronik posta, telefon ve randevu yoluyla hukuki danışmanlık yapar. Ayrıca size yakın olan bir derneğe de sizi yönlendirebilir : **02/227.42.41 - servicejuridique@adde.be**

- www.adde.be

Fırsat eşitliği merkezi (Centre pour l'égalité des chances) de yabancı haklarında hukuki uzman yardımı hizmeti sunar. Size yakın bir merkez bulmak için : ücretsiz olan karşı ödemeli numara (numéro vert), **0800/12800**,

- www.diversite.be

Bazı **aile planlaması merkezleri** de hukuki danışmanlık (aile hakları) hizmeti verir.

Eğer anlaşmazlığınızı dışarıdan başka biriyle anlaşarak çözmek ve herhangi bir hukuki işlem-den kaçınmak isterseniz, bir aracıya (médiateur) da başvurmanız mümkündür.

- www.mediation-justice.be

- www.avocat.be

Özel hizmetlerin (bankalar, sigortalar, telefon operatörleri...) birçoğunun aracıları vardır.

- www.ombudsman.be

SOSYAL YARDIM

Eğer maddi, sosyal, psikolojik ya da sağlık probleminiz varsa, **Sosyal hareket halk merkezleri (centres publics d'action sociale, CPAS)** yardım ve destek hizmeti sunar. CPAS size farklı şekillerde yardımcı olur : size bilgi verir, işlemlerinizi yardımcı olur ya da size maddi anlamda yardım, yiyecek kolisi sağlar, iş bulmanıza yardımcı olur. CPAS'ten yardım alabilmek için, bazı şartlara uyuyor olmak gerekir. Her belediye'de bir CPAS vardır.

AYRIMCILIK

Fırsat eşitliği ve ırkçılığa karşı mücadele merkezi ve kadın ve erkek eşitliği enstitüsü, ayrıma maruz kalanlara destek sunar. Şikayette bulunmak ve size yakın bir merkez bulmak için :
ücretsiz olan karşı ödemeli numara (numéro vert) **0800/12800**.

- www.stop-discrimination.be

MÜTERCİM VE TERCÜMANLIK

Eğer yazmanız yoksa, sosyal, hukuki ya da size yakın olan bir derneğe başvurunuz.

Daha fazla bilgi için, belediyenize başvurunuz.

Eğer, bölgenizdeki dili anlamakta ve konuşmakta zorluk çekiyorsanız, uzman bir mütercim-tercümanlık servisi var. Bu talebi, sosyal yapılı bir merkez (dernek, belediye, hastane, sağlık evi, v.s.) yapabilir. Bu konuyu, sizinle muhattap olan kişiyle konuşunuz. Bu çevirmenlik servisinin adı SeTIS (Services de Traduction et d'Interprétariat en milieu Social).

GAYRİ MEŞRU KONAKLAMA

Eğer oturma belgeniz yoksa, size tavsiyede bulunacak (sağlık, konut, iş v.s. konularında) uzman servisler var.

- www.cire.be
- www.orcasite.be

CİNSEL ŞİDDET

Eğer siz ya da etrafınızdaki bir kişi cinsel şiddete maruzsanız, cinsel şiddet hattından bununla ilgili konuşabilirsiniz (ücretsiz numara **0800 300 30**). Bir kişi sizi dinleyecek, tavsiyede bulunacak ve sizi gerekli yerlere yönlendirecektir.

Acil bir durumda, ya da şikayette bulunmak için, polise başvurabilirsiniz.

Terimler sözlüğü

Terimler sözlüğü

Sağlık acil yardımı : yasal oturum izni olmayan kişilere sağlık alanında geri ödeme ve destek sistemidir. Bu yardımı CPAS'ten istemelisiniz. Acil bir durum olduğunda, bir doktora gidiniz ya da hastaneye başvurunuz. İlk başta mutuelle'inizin olmadığını söylemeyi unutmayınız.

Dernek : ortak hedefler çerçevesinde olan bir proje için, özellikle de, bilgilerini ve faaliyetlerini bir araya koyan bir grup insan. Bir derneğin amacı bir hareket ya da proje hizmetidir, sanayi ya da ticari hizmeti gütmmez... Dernekler bireylerin bir araya geldiği, fikirlerini karşılaştırabildiği ve sorumluluk sahibi olmayı öğrendiği yerlerdir.

PMS Merkezi: psiko-mediko sosyal merkezi; her okul bir PMS merkezine bağlıdır. PMS ekibinde, psikologlar, sosyal asistanlar, doktorlar ve hemşireler vardır. Ekip, öğrencileri ve ailelerini dinler ve problemlerine çözümler bulur. Ekip, çocuğunuzu öğrenim süresinde yol göstermede, öğrenim güçlüğü çekiyorsa ya da uyum sağlamakta zorlukları varsa yardımcı olabilir. . .

Giderler : su, gaz ve elektrik tüketimi. Bazen merdiven boşluğu, asansör, v.s. ışıği için ortak giderler de vardır. Çoğu zaman giderler kiraya dahil değildir.

Resmi, resmi olarak (nikâh) : belediye idaresinde yapılır.

COCOF : Fransız topluluğu komisyonu (Commission communautaire française) kültürel, sosyal, sağlık ya da öğrenim alanlarında, Brüksel'de frankofon enstitüleri için, yetkili federal bir bütünlüktür.

Dondurulmuş hesap : kira depozitosunu yatırdığınız, kiracı ve ev sahibi adına açılmış özel bir hesaptır. Bu hesap kiralama süresince « blokeli » dir. Hesaba yatırılmış parayı çekebilmek için hem ev sahibinin hem de kiracının imzasına ihtiyaç vardır.

Anayasa : toplumun ve kuruluşların işleyişini düzenleyen en önemli hukuki düzenlemedir.

Sözleşme : birçok kişi arasında imzalanan anlaşma. Sözleşme iki tarafa da birşeyi vermeyi, yapmayı ya da yapmamayı zorunlu tutar. Bir sözleşme iki tarafa haklar ve ödevler öngörür. Örneğin : bir iş sözleşmesi, evlilik sözleşmesi, satış, ödünç, kira, sigorta sözleşmesi.

Ayrımcılık : karşılaştırmalı bir durumda, bir kişi başka birine oranla, lehine, özellikle de cinsiyeti, ırkı, yaşı, geldiği ülkesi, dini ya da cinsel seçimi bakımından daha az elverişli davranıldığına, ayırimdan söz edilir.

Denklik : ülkenizden almış olduğunuz diplomanın Belçika'da tanındığını belirten belge.

Ev durum tespit tutanağı : konutun hangi durumda olduğunun ayrıntılı olarak tanımlanması. Ev durum tespit giriş tutanağında, konutu kiralamadan önce, konutun bulunduğu durumu tanımlayınız. Sizin ve ev sahibinin, ev durum tespit tutanağına tarih atmanız ve imzalamanız gerekir.

Prim (forfait) : Mutuelle'inizin her ay, bağlı olduğunuz sağlık evine belirlenmiş miktarın ödemesi sistemi. Forfait sistemiyle, doktor muayenelerinizde hiçbir şey ödemezsiniz.

Kira depozitosu : ilerde herhangi bir hasara yol açmanız durumunda ev sahibine hasarı ödemeye yarayan miktar. Evden ayrıldığınız zaman, eğer evi yıpratmadıysanız ve ev sahibine ödemeniz yoksa, depozitoyu ve faizini geri alırsınız.

Jinekolog (kadın hastalıkları ve doğum doktoru) : cinsellik ve doğum ile ilgili olan alanlarda uzman doktor.

Enfasyon : fiyatların artması.

Sınıf günlüğü defteri : öğrencilerin ders saatlerini, evde yapılacak olan ödevleri (alıştırmalar ve dersler) not aldığı defter ya da ajanda. Bu defter ebeveynlerin ve öğretmenlerin yazılı olarak iletişimlerini sağlar. Size, her gün çocuğunuzun sınıf günlüğü defterini okumanızı ve imzalamanızı tavsiye ederiz.

Kira : kiracının her ay konutta oturmak için ödemesi gereken ücret.

Aracılık - arabuluculuk (médiation) : bir problemi çözmek ya da bir anlaşmazlığı halletmek için dışardan tarafsız biriyle yapılan konuşmalar.

Çoğulculuk : toplumdaki çeşitlilik. Bu çeşitlilik, toplumda ve kamu enstitülerinde de, farklı fikirler, eğilimler ya da ideolojiler arasında ortaya çıkar. Çoğulculuk, farklı şekillerde ortaya çıkabilir, temel örnekleri arasında, politik ve sendika, felsefik, topluluksal ve kültürel çoğulculuğun altını çizilebilir.

Silinmek (radié) : listeden silmek, hariç etmek.

Taahütlü (« taahütlü » (recommandé) gönderme) : bir posta gönderdiğinizizi ve alıcının postayı aldığını kanıtlayan bir belge edindiğiniz, bir posta gönderme sistemi.

Taahütlü bir mektup göndermek daha pahalıdır. Fakat taahütlü bir gönderi makbuzunun hukuki bir değeri vardır.

Sivil sorumluluk (responsabilité civile) : davranışlarınızdan ve sizden kaynaklanan eylemlerden sorumlu olma. Örneğin : çocuğunuz oynarken komşunuzun penceresini kırarsa, hasarları sizin ya da sigortanızın ödemesi gerekecektir.

Hayata kazandırma ve sosyal yardım geliri (revenu d'insertion et aide sociale) : hayata kazandırma geliri maddi bir yardımdır. Sosyal yardım farklı şekillerde gerçekleşir : sağlık yardımı, yiyecek kolileri, konut yardımı, anlık maddi yardım... Bu yardımlar bazı şartlar altında ve Sosyal Hareket Halk Merkezleri (centres publics d'action sociale, CPAS) tarafından verilir. « bilgiler-tavsiyeler », « sosyal yardım » bölümlerine bakınız.

Notlar

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines.

Handwriting practice lines on page 74. The page contains 20 horizontal dotted lines for writing practice, arranged in 10 pairs. The page is framed by a decorative border of gray diagonal stripes.

Baskı ve gerçekleştirme

Düzenleme ve broşür yazımı: Jonathan Willems, Agence Alter — **Grafik ve sayfa düzeni :** Françoise Walthery — **Piktogram :** Kaligram, Lire et Écrire'in saygı değer yönetimiyle yeniden düzenlenmiştir — **Yazım kurulu :** Lydia Magnoni — **Düzeltilme :** SeTIS — **Çeviri :** Bruxelles Accueil asbl

Agence Alter

Bu broşür Wallonie-Briksel Federasyonu, Wallonie ve Başkent-Briksel Bölgesi Fransız Topuluğu Komisyonunun (*Commission communautaire française de la Région de Bruxelles-Capitale, COCOF*) iştği üzerine, Avrupa Birliğı dışındaki ölkelerden gelenlerin Avrupa Uyum Fonu (*Fonds européen d'intégration de ressortissants de pays tiers de l'Union européenne, FEI*) yardımıyla gerçekleştirilmiştir.

Teşekkürler

Pilot komite:

Mme Juliette Bach (FSE Ajansı) (Agence FSE)
Mme Aude Garely (Alter Ajansı) (Agence Alter)
M. Thomas Lemaigre (Alter Ajansı) (Agence Alter)
M. Patrick Liebermann
(Sayın Bakan Laanan'ın kabine kurulu) (cabinet de la ministre Mme Laanan)
M. Laurent Mont
(Sayın Bakan Tillieux'in kabine kurulu) (cabinet de la ministre Mme Tillieux)
M. Philippe Sterckx
(Sayın Bakan Picqué'nin kabine kurulu) (cabinet du ministre M. Picqué)
M. Jonathan Willems (Alter Ajansı) (Agence Alter)

Danışma Komitesi:

Mme Annie Amoureux (Briksel Kültürlerarasılık Hareket Merkezi)
(Centre bruxellois d'action interculturelle, CBAI)
M. Ali Benabid (Korunma ve Güvenlik Danışma Komitesi)
(Conseil consultatif de prévention et de sécurité)
Mme Françoise Berwart (CBAI)
Mme Marie-Pierre Durt (Fransız Topuluğu Komisyonu)
(Commission communautaire française, Cocof)
Mme Chantal Gosseau (Wallonie bölgeler arası destek ve diyalog kurulumu) (Dispositif interrégional d'appui et de concertation de toute la Wallonie, DISCRI)
M. Jean-Michel Heuskin (Liège Yabancı ve Yabancı Uyrukluların Bölgesel Uyum Merkezi)
(Centre régional pour l'intégration des personnes étrangères ou d'origine étrangère de Liège, CRIPEL)
Mme Christine Kulakowski (CBAI)
Mme France Lebon (Gençlik ve Eğitim Genel Servisi – Wallonie-Briksel Federasyonu)
(Service général de la Jeunesse et de l'Éducation permanente – Fédération Wallonie-Bruxelles)
Mme Frédérique Mawet (Mülteci ve yabancılar için koordinasyon ve inisiyatif)
(Coordination et initiatives pour réfugiés et étrangers, CIRÉ)
M. Quentin Poncelet (Wallonie-Briksel Federasyonu) (Fédération Wallonie-Bruxelles)
M. Francis Sprengheiti (Liège CPAS) (CPAS de Liège)
M. Michel Vanderkam (Fırsat Eşitliği Merkezi) (Centre pour l'égalité des chances)
M. Michel Villan (Yabancılar Uyum ve Fırsat Eşitliği Müdürlüğü, Wallonie Kamu Hizmeti)
(Direction de l'intégration des personnes étrangères et de l'égalité des chances, Service public de Wallonie)
Mme Nathalie de Wergifosse (CIRÉ)

Bu projeye katılan ya da işbirliğinde bulunan, çalışmayı tekrar okuyan ya da gözden geçiren kişi ve kuruluşlara, özellikle de :

M. Tsévi Adomayakpor (Briksel Karşılama bürosu) (Brussels onthaalbureau, « bureau d'accueil bruxellois », BON)

Mme Mirjam Amar (Göç-Uyum Keşimi derneği) (Kruispunt Migratie-Integratie vzw)
M. Alexandre Ansay (CBAI)
Mme Maria-Elvira Ayalde (CIRÉ)
Mme Hafida Bachir (Kadın yaşamı) (Vie féminine)
M. Olivier Balzat (Toplumsal Alpha asbl) (Collectif Alpha asbl)
Mme Nadia Benmessaoud (Wallonie-Briksel Federasyonu Bakanlığı)
(Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles)
Mme Françoise Berwart (CBAI)
M. Jan Blondeel (Kral Baudouin Vakfı) (Fondation Roi Baudouin)
Mme Brigitte Bouton (Zihin Sağlığı Servisi Valon Bölgesel Kurulu)
(Conseil régional wallon des services de santé mentale)
M. Eric Buysens (FGTB Briksel) (FGTB Bruxelles)
Mme Gaëlle Chapoix (Sağlık Evleri Federasyonu) (Fédération des maisons médicales, FMM)
Mme Elodie Cheppe (Kızılhaç) (Croix-Rouge)
Mme Françoise Claude (İleri görüşlü Sosyalist Kadınlar Derneği)
(Femmes prévoyantes socialistes, FPS)
M. Daniel de Beer
Mme Els De Clercq (Okuma ve yazma Kuruluşu) (Lire et Écrire)
M. Eric De Jonge (BON)
Mme Cécile De Wandeler (Kadın yaşamı) (Vie féminine)
Mme Anne-Chantal Denis (Briksel Okuma ve Yazma) (Lire et Écrire Bruxelles)
Mme Nathalie Dewolf (Okuma ve yazma Kuruluşu) (Lire et Écrire)
Mme Nadia Dziergwa (Okuma ve yazma Kuruluşu) (Lire et Écrire)
M. José Garcia (Kıracılar Sendikası) (Syndicat des locataires)
Mme Caroline Heller (Okuma ve yazma Kuruluşu) (Lire et Écrire)
Mme Begonia Kainas (Saint-Pierre Hastanesi) (Hôpital Saint-Pierre)
Mme Pina Lattua (Merkezi Kültürlerarasılık Bölgesel Merkezi, CeRAIC asbl)
(Centre régional interculturel du Centre, CeRAIC asbl)
Mme Annette Legay (FOREM)
Mme Julie Lejeune (Fırsat Eşitliği Merkezi) (Centre pour l'égalité des chances)
Mme Dominique Plasman (FPS)
M. David Praile (Yeni dayanışma) (Solidarités nouvelles)
Dr Michel Roland (Çocukluk Sağlığı) (Santés plurielles)
M. Eric Semal (Schaerbeek sosyal hareket koordinatörlüğü) (Coordination de l'action sociale de Schaerbeek, CASS Schaerbeek)
Mme Catherine Stercq (Okuma ve yazma Kuruluşu) (Lire et Écrire)
M. Rachid Talbi (CeRAIC asbl)
Mme Marianne Tilot (Eğitim Bakanı Kabinisi, Sayın Bayan Simonet)
(cabinet de la ministre de l'Enseignement, Mme Simonet)
M. Jonathan Unger (CBAI)
M. Antonio Utreras

Yukarıda adı geçen kişilere, bu broşürün yazımı çerçevesinde danışıldı. Broşürün içeriğinden sorumlu değildir.

Belçika' da yaşamak

Temel haklar

Belçika

Yönetim

İş

Konut

Sağlık

Eğitim

Aile

Toplum

Para

Bilgiler-öneriler

Bu broşür, istek üzerine aşağıdaki idarelerden edinilebilir:

- **Wallonie-Brüksel Federasyonu Bakanlığı Gençlik ve Sürekli Eğitim Genel Hizmeti**
(Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles – Service général de la Jeunesse et de l'Éducation permanente)
Boulevard Léopold II, 44 (bureau 2A025) – 1080 Bruxelles – participationculturelle@cfwb.be
- **Wallonie Kamu Hizmeti, Toplumsal Hareket ve Sağlık Bölümü**
(Service Public de Wallonie, Département Action sociale et Santé)
Avenue Gouverneur Bovesse, 100 – 5100 Jambes
- **Fransız Topluluğu Komisyon İdaresi, Sosyal Birliği Hizmeti**
(Administration de la Commission communautaire française, Service de la Cohésion sociale)
Rue des Palais 42 – 1030 Bruxelles

Broşür aynı zamanda PDF şeklinde aşağıdaki adreslerin internet sitelerinde bulunmaktadır :

- Wallonie-Brüksel Federasyonu (de la Fédération Wallonie-Bruxelles) : www.educperm.cfwb.be
- Wallonie Kamu Hizmeti (du Service Public de Wallonie) : <http://socialsante.wallonie.be>
- Fransız Topluluğu Komisyonu (de la Commission Communautaire Française) : www.cocof.irisnet.be
- Kültürlerarasılık Hareket Merkezi (du Centre Bruxellois d'Action Interculturelle) : www.cbai.be

Avrupa Birliği dışındaki ülkelerden gelenlerin
Avrupa Uyum Fonu (Fonds européen d'intégration
de ressortissants de pays tiers de l'Union
européenne, FEI) desteğiyle gerçekleştirilmiştir.